

0 Delårsrapport 2021

Innehållsförteckning

1	Förord	3
2	Inledning	4
2.1	Organisation	4
2.2	Förvaltningen	5
3	Samlad prognos av Region Värmlands effektmål	6
4	Vision och värdegrund	8
4.1	Region Värmlands vision	8
4.2	Region Värmlands värdegrund	8
5	Förvaltningsberättelse	9
5.1	Förväntad utveckling avseende ekonomisk verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning	9
5.2	Region Värmlands effektmål	9
5.2.1	Trygga och nöjda invånare	10
5.2.2	Attraktivt och hållbart Värmland	14
5.2.3	God, jämlik och jämställd hälsa	17
5.2.4	Hållbar organisation	22
5.3	Ekonomiska perspektivet	29
5.3.1	Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning inklusive helårsprognos	29
5.3.2	Verksamhetens nettokostnader	30
5.3.3	Verksamhetens intäkter	31
5.3.4	Verksamhetens kostnader	31
5.3.5	Avskrivningar	33
5.3.6	Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	33
5.3.7	Finansiella intäkter och kostnader	33
5.3.8	Pensionsmedelsförvaltning	34
5.3.9	Låneskuld och likviditet	35
6	Händelser av väsentlig betydelse	36
7	Finansiella rapporter	37
7.1	Resultaträkning	37
7.2	Balansräkning	38
7.3	Noter	39
8	Drift- och investeringsredovisning	42
8.1	Driftredovisning	42
8.1.1	Redovisningsprinciper internredovisning	42
8.2	Nämndanalyser	43
8.3	Investeringsredovisning	44
9	Budgetväxlingar	45

1 Förord

Pandemin har fortsatt påverkat Region Värmland och alla dess verksamheter under första delen av 2021, inte minst hälso- och sjukvården. I takt med att restriktionerna hävs, stora delar av befolkningen är vaccinerad och inläggningarna för sjukhusvård minskar så kommer också Region Värmlands verksamheter att behöva förhålla sig till samhället efter pandemin. En ny sjukdom finns etablerad, många människor har påverkats negativt i pandemin. Men det finns också positiva erfarenheter, digitaliseringen kanske är det mest påtagliga. Jag vill rikta ett särskilt stort tack till alla medarbetare som har visat på stor yrkesskicklighet och arbetat hårt under pandemin.

Region Värmlands ekonomi är god, och vi når de ekonomiska målen. Två viktiga konsekvenser av pandemin är att statsbidragen har ökat väsentligt för att hantera covid-19 relaterade kostnader men också att all planerad verksamhet inte har utförts. Den uppskjutna vården är naturligtvis en stor utmaning, men med en stark ekonomi finns ekonomiska förutsättningar.

Region Värmland är i framkant när det kommer till vaccinering mot covid-19. Det är en robust organisation med professionell personal som snabbt kommit på plats. Tack vare deras insatser, en framgångsrik vaccinationskampanj samt värmlänningarnas vilja att vaccinera sig ligger Värmland i toppen nationellt när det kommer till andelen vaccinerade. Nu fortsätter arbetet med att planera för vaccinationen av de yngre värmlänningarna.

Samtidigt som pandemin har upptagit en betydande del av verksamheten har många andra saker skett. Värmlandsstrategin 2040 har antagits, det nya parkeringshuset vid Centralsjukhuset har öppnat och inom kort påbörjas om- och tillbyggnation av Centralsjukhuset. Det är också viktiga delar i arbetet för att nå vår vision, livskvalitet i världsklass.

Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare som snabbt ställt om och ställt upp, våra samarbetspartners och förtroendevalda för ert arbete under första delen av 2021.

Fredrik Larsson (M)

Regionstyrelsens ordförande

2 Inledning

Region Värmlands främsta uppgift är att ansvara för att värmlänningarna, och alla som vistas i länet, får tillgång till en väl fungerande hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Region Värmland arbetar också för ett tillgängligt och brett kulturliv, med regionala utvecklingsfrågor, folkhälsa och driver fem av länets folkhögskolor. Delårsrapporten för 2021 utgör regionstyrelsens sammanfattning av årets första åtta månader och innehåller en redogörelse av verksamheten och ekonomin från alla delar av Region Värmlands mångsidiga verksamhet.

Regionfullmäktige har i regionplanen 2021 beslutat om inriktning, mål, strategier och ekonomiska ramar. I delårsrapporten och årsredovisningen för året redovisas hur väl Region Värmland har uppnått dessa mål. Region Värmlands effektmål för 2021 är

- trygga och nöjda invånare
- attraktivt och hållbart Värmland
- god, jämlik och jämställd hälsa
- hållbar organisation.

Region Värmlands planeringsarbete ska utgå från målen i Agenda 2030 och i samband med redovisningen av effektmålen visas även vilka Agenda 2030-mål respektive effektmål härleds till.

Det är av högsta vikt att skattepengar används på rätt sätt, till rätt saker och så effektivt som möjligt. Därför är det nödvändigt med mått för att kunna påvisa hur verksamheten fungerar och i vilken riktning organisationens verksamheter rör sig inom de givna budgetmedlen och i relation till de beslutade effektmålen. Region Värmlands effektmål beskrivs inte enbart av kvantitativa mått, utan vävs även samman med tillståndet i länet, genomförda aktiviteter och nulägesanalyser. Utöver detta kompletteras även analysen av effektmålen med nämndernas egna resultatmål som bidrar till måluppfyllelse av effektmålen. Detta redovisas i delårsrapportens förvaltningsberättelse.

Region Värmlands delårsrapport vänder sig till regionfullmäktiges ledamöter, övriga förtroendevalda, övriga intressenter, invånare, medarbetare, leverantörer och andra som verkar i länet. Dokumentet granskas av regionens revisorer. Region Värmlands delårsrapport 2021 är anpassad till digitala plattformar och finns främst i digital version med endast ett fåtal tryckta versioner, detta i led med organisationens miljöarbete. För ytterligare information kring specifik verksamhet och/eller målanalys under 2021, se respektive nämnds delårsrapport, vilka är bilagor till detta dokument.

2.1 Organisation

Region Värmland är en demokratiskt styrd organisation, vilket innebär att det är regionens förtroendevalda politiker beslutar om vad som ska göras, och förvaltningen ansvarar för hur det ska göras.

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är Region Värmlands högsta beslutande organ med 81 direktvalda ledamöter. Fullmäktige beslutar bland annat om Region Värmlands övergripande mål, budget och skattesats. Fullmäktige ansvarar även för att följa upp de uppsatta målen och hur pengarna används.

Region Värmland styrs under den här mandatperioden av Värmlandssamverkan som består av sex partier: Moderaterna (M), Centerpartiet (C), Sjukvårdspartiet i Värmland (SIV), Kristdemokraterna (KD), Liberalerna (L) och Miljöpartiet (MP).

Region Värmlands nämnder

Fullmäktige tillsätter de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet inom regionen.

För närvarande har fullmäktige tillsatt nio nämnder. De har ansvar för verksamheter och följs upp av fullmäktige. Två av nämnderna, hjälpmedelsnämnden och kost- och servicenämnden, är gemensamma nämnder med vissa av länets kommuner.

2.2 Förvaltningen

Region Värmlands förvaltning leds av en regiondirektör. Regiondirektören har det övergripande ansvaret för att förvaltningen utför sina uppgifter enligt de beslut som fattas av/ska verkställas av styrelse och nämnder. Från och med den 7 april 2020 är Peter Bäckstrand regiondirektör.

Förvaltningen är indelad i fyra förvaltningsliknande områden:

- hälso- och sjukvård inklusive tandvård och Regionservice
- kollektivtrafik
- regional utveckling
- kultur och bildning med ansvar för folkhögskolor, folkhälsa och hållbarhet

Förvaltningen inkluderar även regionledningskontoret med fyra avdelningar; kansli-, HR-, planering- och ekonomi- samt kommunikationsavdelningen. I regionledningskontoret ingår även verksamheterna region-IT, regionfastigheter samt säkerhet och beredskap.

3 Samlad prognos av Region Värmlands mål

I regionfullmäktiges mätplan redovisas organisationens effektmål, med fokusområden och indikatorer kopplade till målen. Effektmålen måluppfyllnaden är inte enbart beroende av insatser från region Värmland utan exempelvis tillståndet i länet och relevanta nulägesanalyser. Region Värmlands bidrag till måluppfyllelse bedöms genom nämndernas bedömning av sina respektive resultatmål och genomförda aktiviteter.

Regionstyrelsen gör bedömningen att effektmålen trygga och nöjda invånare enligt prognos inte kommer att uppnås för helåret 2021. Vidare gör regionstyrelsen bedömningen att målet attraktivt och hållbart Värmland, god, jämlik och jämställd hälsa samt hållbar organisation enligt prognos delvis kommer att uppnås för helåret 2021.

Det är i samband med avrapporteringen av målen i årsredovisningen för 2021 som måluppfyllelsen kommer att utvärderas.

Regionstyrelsens bedömning av effektmålen	Prognos för helåret
Trygga och nöjda invånare	Uppnås ej
Attraktivt och hållbart Värmland	Uppnås delvis
God, jämlik och jämställd hälsa	Uppnås delvis
Hållbar organisation	Uppnås delvis

Regionstyrelsens och nämndernas bedömningar av resultatmålen		
Nämnd	Resultatmål	Prognos för helåret
Regionstyrelsen	Effektivt genomförande	Uppnås
Hälso- och sjukvårdsnämnden	Bästa vårdkvalitet	Uppnås delvis
	Tillgänglig vård	Uppnås ej
Kollektivtrafiknämnden	God tillgänglighet och service	Uppnås ej
	Minskad miljö- och klimatpåverkan	Uppnås ej
Regionala utvecklingsnämnden	Stärkt hållbar tillväxt och utveckling	Uppnås
Kultur- och bildningsnämnden	Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet	Uppnås
	Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället	Uppnås
	Ökad kulturell delaktighet	Uppnås
	Förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan och intensifierat folkhälsoarbete	Uppnås
	Ökad samverkan och samordning mellan nämndens verksamhetsområden	Uppnås
Patientnämnden	Stödja patienter	Uppnås
	Bidra till kvalitetsutveckling	Uppnås

Hjälpmedelsnämnden	God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov	Uppnås
Kost- och servicenämnden	Kostnadseffektiv och hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet	Uppnås

4 Vision och värdegrund

4.1 Region Värmlands vision

Region Värmlands vision, livskvalitet i världsklass, är organisationens långsiktiga och sammanhållna inriktning för all verksamhet. Genom att alla medarbetare arbetar för att nå de beslutade effektmålen styr Region Värmland i rätt riktning för att nå visionen och, genom det, mot en långsiktig utveckling för värmlänningarna.

4.2 Region Värmlands värdegrund

Sedan 2019 lyder organisationens värdegrund "För alla i Värmland". Region Värmland är till för att alla i länet ska må bra och för att regionen ska vara både attraktiv och konkurrenskraftig. Genom värdegrunden skapas en gemensam kultur som ska vara alla medarbetares kompass i det dagliga arbetet. Läs mer om värdegrundsarbetet under stycket "respektfulla möten" på sidan 23.

5 Förvaltningsberättelse

5.1 Förväntad utveckling avseende ekonomisk verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning

En ny skatteprognos för perioden visar på att den förväntade konjunkturförbättringen efter coronapandemin kommer tidigare än beräknat. Detta innebär att Region Värmland har bättre ekonomiska förutsättningar under 2021 än vad tidigare prognoser visat, men för att klara framtidens ekonomiska utmaningar krävs fortsatt kostnadskontroll.

Resultatbudget (mnkr)	2 020	2 021	2 022
Verksamhetens nettokostnader	-9 520	-9 790	-10 050
Skatteintäkter	6 915	7 078	7 298
Generella statsbidrag och utjämning	2 788	2 907	2 955
Verksamhetens resultat	182	196	203
Finansiella intäkter	53	58	63
Finansiella kostnader	-116	-155	-147
Resultat efter finansiella poster	119	99	119
Extra ordinära poster (netto)	0	0	0
Årets resultat	119	99	119

Region Värmland har ett behov att framtidssäkra fastighetsbeståndet, främst på Centralsjukhuset i Karlstad (CSK) där flera av lokalerna inte längre är anpassade till modern sjukvård, vilket kommer att innebära stora investeringsbehov de närmsta åren.

En om- och nybyggnation på Centralsjukhuset i Karlstad är beslutad och den beräknas bli den enskilt största investeringen i Region Värmland under den kommande 10-årsperioden. Investeringsbehovet för projektet är beräknat att uppgå till 7 miljarder kronor.

Region Värmland bedöms fortsatt att befinna sig i samma situation som många andra regioner i landet gällande upplevd brist i kompetensförsörjningen för vissa yrkeskategorier. Konkurrens om arbetskraften kan komma att påverka kostnadsutvecklingen. Ett annat riskområde är pensionskostnaderna. Prognosen från KPA Pension är osäker då den påverkas av gällande ränteläge.

5.2 Region Värmlands effektmål

Regionfullmäktige har i regionplan 2021 beslutat om fyra effektmål för organisationen. Effektmålen är:

- Trygga och nöjda invånare
- Attraktivt och hållbart Värmland
- God, jämlik och jämställd hälsa
- Hållbar organisation.

Inom målet hållbar organisation återfinns delarna hållbart arbetsliv, ekonomi i balans, minskat miljöavtryck och respektfulla möten.

5.2.1 Trygga och nöjda invånare

Region Värmland arbetar för att invånarna ska leva ett gott liv, må bra, vara trygga och känna sig nöjda. Alla ska ha möjlighet att uppleva, delta i och utöva olika former av konst och kultur, och ett brett och inkluderande kulturutbud av hög kvalitet ska erbjudas. Kollektivtrafiken i länet ska erbjuda resor som underlättar och berikar människors liv och ska planeras så att den är så tillgänglig som möjligt. Det ska finnas en god och tillgänglig vård med hög kvalitet för de som vistas i länet.

Under perioden har arbetet i Region Värmland inneburit att effektmålet trygga och nöjda invånare bidrar till flera av Agenda 2030-målen.

Redovisningen av målet innefattar följande fokusområden:

- sysselsättning
- utbildning
- digital delaktighet
- kulturutbud
- nöjdhet
- förtroende.

Nedan redovisas regionstyrelsens bedömning av Region Värmlands del av måluppfyllelsen, det vill säga den del av effektmålet som Region Värmland ansvarar för att bidra med.

Regionstyrelsen bedömer att effektmålet trygga och nöjda invånare inte kommer att uppnås för helåret 2021. Flera centrala delar av effektmålet uppnås inte vilket sammantaget ger bedömningen att effektmålet inte kommer uppnås. Bilden är dock komplex och nyanserad då flertalet av Region Värmlands nämnder redovisar positiva prognoser för måluppfyllnad.

- Regionstyrelsen bedömer att målet effektivt genomförande kommer att uppnås.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att målet bästa vårdkvalitet delvis kommer att kunna uppnås och att målet tillgänglig vård inte kommer att uppnås.
- Kollektivtrafiknämnden bedömer att målet god tillgänglighet och service inte kommer att uppnås.
- Kultur- och bildningsnämnden bedömer att målen ett varierat kulturutbud av hög kvalitet, ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället, ökad kulturell delaktighet, förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan och intensifierat folkhälsoarbete, ökad samverkan och samordning mellan nämndernas verksamhetsområden, kommer att uppnås.
- Hjälpmedelsnämnden bedömer att målet god hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov kommer att uppnås
- Patientnämnden bedömer att målen stödja patienter och bidra till kvalitetsutvecklingen kommer att uppnås.

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Andel i befolkningen som har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet		Ökande (69,1 %)	
Kommentar Mäts på helår. Värmland liksom övriga riket hade en stor ökning av förtroendet för hälso- och sjukvården under 2020. Den stora ökningen kan till del kopplas samman med att sjukvården, trots stora belastningar under coronapandemin, kunde bedriva en högkvalitativ verksamhet.			
Andel av allmänheten som instämmer i påståendet Det känns tryggt att resa med kollektivtrafiken i Värmland		Ökande	
Kommentar Mäts på helår. Trygghetsciffrorna inom kollektivtrafiken i Värmland har påverkats negativt av coronapandemin. Utfallet på 68 procent för perioden placerar dock Region Värmland i toppskiktet jämfört med resten av riket och markant över det nationella snittet på 59 procent.			

Sysselsättning

Under perioden har Region Värmland på uppdrag av det regionala omställningsrådet arbetat fram ett detaljerat kunskapsunderlag baserat på rapporter, analyser och Värmlandsstrategin i syfte att åskådliggöra utmaningar inom kompetensförsörjningen i Värmland.

Region Värmland har finansierat och agerat projektledare för en stor vetenskaplig migrantstudie vars resultat presenteras i slutet av september där internationella och nationella kulturvariationer presenteras. Studien har genomförts av Institutet för framtidsstudier och World Values Survey¹. Det är 2 500 migranter från åtta utomeuropeiska länder som har intervjuats i samtliga 16 kommunerna.

Utbildning

Region Värmland har arbetat fram ett underlag som omfattar alla tillgängliga utbildningar i länet, samt de 43 kompetensförsörjningsprojekt som regionen medfinansierar. Syftet är att bidra till att initiera efterfrågade utbildningar.

Under perioden inleddes ett samarbete med Sveriges Bygginstrumenter, detta i syfte att få parterna på arbetsmarknaden att bilda ett regionalt byggråd.

Ett gemensamt positionspapper har tagits fram mellan Region Värmland, Industriarbetsgivarna, Teknikföretagen och IF Metall som ska stärka möjligheterna att ta del av såväl EU-medel som nationella medel för fortsatt drift.

Region Värmland har anslutit sig till ett nationellt utvecklingsprojekt som initierats av Myndigheten för Yrkehögskolan i syfte att utveckla en regional struktur för valideringen i Värmland.

Region Värmlands fem folkhögskolor har i samband med pandemins effekter fått ytterligare tilldelning av deltagarplatser som fullt ut finansieras med statsbidrag, av dessa genomförs minst hälften som yrkesinriktade kurser. Utökningen av platser och särskilt riktade statliga utbildningsuppdrag visar att skolorna ses som en betydelsefull aktör för att fler människor ska nå arbetsmarknaden och vidare till högre studier.

Insatserna visar att folkhögskolorna har en hög samhällsrelevans och deltar i det regionala utvecklingsarbetet och bidrar till en ökad sysselsättning, bättre folkhälsa, effektiv kompetensförsörjning samt bidrar till breddat intresse och delaktighet i kulturlivet.

Digital delaktighet

Under perioden har arbetet med bredbandsutbyggnaden med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Värmland och kommunerna fortgått. En sjätte etapp har inletts där ansökan preliminärt godkändes av Tillväxtverket under juni månad och ett formellt beslut väntas komma tidig höst 2021.

¹ Ett världsomspännande nätverk av forskare som studerar värderingar och deras inverkan på det sociala och politiska livet.

Under våren 2021 har Värmland ännu en gång fått möjlighet att ta del av Post- och telestyrelsens (PTS) utlysning av statligt investeringsstöd för bredbandsutbyggnad. Arbetet med att mobilisera aktörer, arbete med kvalitetssäkring av data från PTS och regional prioritering, har tagit en stor del av bredbandskoordinators tid under första halvåret 2021. Region Värmlands roll i det statliga bredbandsstödet har varit att genom regionala prioriteringar påverka, dock inte besluta om, var de statliga stöden bör gå. PTS kommer i slutet av år 2021 besluta om vilka projekt i Värmland som tilldelas stöd. Det återstår att analysera hur utfallet av 2021 års stöd blir för Värmland.

Under våren 2021 har arbetet med en insatsplan för digital utbyggnad (ny regional bredbandsstrategi) inletts.

Bredbandsforum erbjöd Region Värmland i början av år 2021 att i ett pilotprojekt ansvara för test och utveckling av en generisk arbetsprocess för samverkan mellan mobiloperatörer, regioner och kommuner. Detta arbete startade april 2021 och beräknas pågå till oktober 2021. Resultatet av pilotprojektet är tänkt att användas som arbetsmodell för hela Sverige. Det kan sannolikt också påverka hur staten genom PTS hanterar frågan och till exempel anpassar regelverk som påverkar marknaden för mobila uppkopplingar.

Kulturutbud

Under perioden har drygt 58 miljoner kronor fördelats i statsbidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Det fördelades till sex externa verksamheter och till Region Värmlands kulturavdelning. Bidragsgivningen syftar till att regionen i samverkan med staten och kommunerna ska säkra en väl fungerande kulturell infrastruktur i regionen. För att stärka Västanå teaters verksamhet beviljades i maj ett utökat verksamhetsbidrag 2021 på 1,7 miljoner kronor.

Under perioden har även drygt 2,5 miljoner kronor beviljats till 33 projekt och arrangemang. Totalt har projekt och arrangemang i 16 kommuner omfattats av stödet.

För att öka barns och ungas tillgång till kultur avsattes 1,4 miljoner kronor i stöd till att underlätta skolbesök på museer och teatrar när dessa återupptar verksamheten samt 600 000 kronor i stöd till aktörer som utvecklar formerna för barns och ungas eget skapande, delaktighet och arrangörskap utifrån pandemins utmaningar.

Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) är en samverkansmodell mellan den offentliga och den idéburna sektorn. Under våren 2021 fattades beslut om IOP med Nätverket Värmlands idéburna och Synskadades Riksförbund (SRF) Värmlands Län kring taltidningen Värmlänningen. Taltidningen innehåller bland annat reportage, myndighetsinformation, vägarbeten, ändrade öppettider, information från sjukvården, olika protokoll och pressmeddelanden från till exempel Region Värmland. Ett IOP med Fritidsbanken pågår efter beslut i nämnden december 2020.

Nöjdhet

Inom hälso- och sjukvården är den nationella patientenkäten ett viktigt verktyg för att följa patienters erfarenheter. Under 2021 är enkäten planerad att genomföras i både primärvård och den specialiserade vården och resultatet kommer att presenteras i årsredovisningen 2021.

Med anledning av coronapandemin genomfördes inte alla planerade mätningar under 2020. Men under hösten 2020 var Värmland en av de regioner som genomförde patientenkäten inom primärvård. Resultaten har tidigare år visat en positiv utveckling och den utvecklingen har fortsatt. Under 2020 var indexet för helhetsintryck 82,8 i Värmland medan det 2019 uppgick till 81,9. Resultatet 2020 är något högre än rikets värde 82,6 för helhetsintryck.

Även för akutmottagning genomfördes mätningar 2020. I Värmland uppgick indexet för helhetsintryck till 87,9. Det var högre än den tidigare mätningen (81,7) som genomfördes 2016 och även högre än riket (85,7) för 2020.

Region Värmlands kollektivtrafik har bland de nöjdaste resenärerna i Sverige som mäts genom kollektivtrafikbarometern. Arbetet med att förbättra nöjdheten och tillgängligheten är ett ständigt pågående arbete. Ett stort antal projekt pågår inom kollektivtrafikverksamheten som bidrar till utveckling och samordning av trafiksystemen, exempelvis skoltrafikapplikationen "Bussklubben", e-

tjänsteportalen Mina sidor, ett nytt biljett- och betalsystem och digitalisering av skolkorten. Det drivs även två kollektivtrafikrelaterade EU-projekt, Stronger combined och Response, som fokuserar på att göra resandet med kollektivtrafiken enklare och att knyta samman olika former av resande.

Förtroende

Befolkningens förtroende är en förutsättning för ett väl fungerande hälso- och sjukvårdssystem. Den svenska befolkningen har generellt ett stort förtroende för hälso- och sjukvården, men det förekommer skillnader mellan olika regioner. För att fånga befolkningens attityder till, erfarenheter av och förväntningar på svensk hälso- och sjukvård genomförs årligen den nationella undersökningen Hälso- och sjukvårdsbarometern. Den samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) - resultaten för 2021 är ännu inte klara. Vanligtvis görs två mätningar per år, men på grund av coronapandemin genomfördes hela undersökningen för 2020 under hösten. Då uppgav 69 procent av befolkningen i Värmland att de hade ett stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet. Det var ett resultat som motsvarade rikets 69 procent och innebar en ökning med 10 procentenheter från föregående år.

Enligt Hälso- och sjukvårdsbarometern motsvarar värmlänningarnas förtroende för sjukhusen riket i övrigt och ligger på en högre nivå än vårdcentraler. Förtroendet för vårdcentralerna ligger i sin tur på en lägre nivå än riket. I Värmland hade 76 procent av befolkningen stort förtroende för sjukhusen under 2020, jämfört med 69 procent året innan. Förtroendet för vårdcentralerna ökade från 57 procent 2019 till 64 procent 2020. Resultaten innebar en ökning med 7 procentenheter för såväl sjukhus som vårdcentraler.

Tidigare har fokus legat på att locka kunder att resa eller att ta del av den värmländska kollektivtrafikens tjänster. Nu handlar kommunikationen först och främst om att avråda till resor, och i andra hand om att genomföra sin resa på ett tryggt sätt. Mycket fokus har lagts på att nå ut med information till kunderna, dels om vikten av att hålla avstånd, dels om rekommendationen att använda munskydd. Det har även inletts ett framtidsytande projekt med syfte att ta fram en bred handlingsplan för att återfå marknadsandelar och resenärer efter pandemin.

Kommunikation gentemot allmänheten, med Region Värmland som avsändare, har varit ett strategiskt och utpekad verktyg under hela coronapandemin. Regional särskild sjukvårdsledning och Smittskydd Värmland har under hela pandemin biståtts med såväl strategiskt som operativt kommunikationsarbete. Från och med årsskiftet 2020/2021 har också ett stort fokus lagts på att tillsammans med den regionala vaccinationsenheten kommunicera kring vaccination mot covid-19. Under våren har informationsbehovet från både allmänheten och medarbetarna varit mycket stort. En särskild dialoggrupp tillsattes därför i syfte att identifiera, koordinera och svara på frågor. Gruppen har bland annat arbetat tätt med Region Värmlands växel, 1177-telefonrådgivningen och regionala vaccinationsenhetens bokningscentral.

5.2.2 Attraktivt och hållbart Värmland

Region Värmland ska bedriva ett samordnat, inkluderande regionalt utvecklingsarbete och öka den gemensamma kunskapen om, och förståelsen för, ekosystemets villkor och klimat- och energikutmaningar. Region Värmland strävar efter att ha en kollektivtrafik som drivs av fossilfritt bränsle, en hållbar regional utveckling med fler och framgångsrika företag, nya jobbopportuniteter, förbättrade kommunikationer och ett rikt kulturliv. Organisationen ska öka attraktiviteten och konkurrenskraften i Värmland genom att koppla samman länets ekonomi med en global marknad där värmländska företag kan konkurrera med varor och tjänster.

Under perioden har arbetet i Region Värmland inneburit att effektmålet attraktivt och hållbart Värmland bidragit till flera av Agenda 2030-målen.

Redovisningen av målet innefattar följande fokusområden:

- innovations- och konkurrenskraft
- infrastruktur till och från länet
- varumärket Värmland.
- Agenda 2030

Nedan redovisas regionstyrelsens bedömning av Region Värmlands del av måluppfyllelsen, det vill säga den del av effektmålet som Region Värmland ansvarar för att bidra med.

Regionstyrelsen bedömer att effektmålet attraktivt och hållbart Värmland delvis kommer att uppnås för helåret 2021. I måluppfyllelseanalysen ingår blandade prognoser från nämndernas bedömningar. Flera resultatmål uppvisar goda prognoser, men flera av de centrala delarna prognostiseras att icke uppnås för helåret 2021.

- Regionstyrelsen bedömer att målet effektivt genomförande kommer att uppnås.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att målet bästa vårdkvalitet delvis kommer att kunna uppnås och att målet tillgänglig vård inte kommer att uppnås
- Kollektivtrafiknämnden bedömer att målet minskad miljö- och klimatpåverkan inte kommer att uppnås.
- Regionala utvecklingsnämnden bedömer att målet stärkt hållbar tillväxt och utveckling kommer att uppnås.
- Kultur- och bildningsnämnden bedömer att målen ett varierat kulturutbud av hög kvalitet, ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället, ökad kulturell delaktighet, förbättrad folkhälsa genom ökad samverkan och intensifierat folkhälsoarbete, ökad samverkan och samordning mellan nämndernas verksamhetsområden kommer att uppnås.

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Andel som i stor eller mycket stor utsträckning förknippar Värmland med de åtta olika styrkeområdena	37,5 %	Ökande (62,5 %)	
Kommentar I förhållande till föregående mätning 2017 har tre av åtta styrkeområden ett högre utfall i undersökningen 2021, medan fem styrkeområden har ett lägre utfall. Skillnaderna mellan mätningarna är dock relativt små.			
Inköpsandel närproducerade livsmedel		Ökande (Mål 2024 minst 30 %)	
Kommentar Mäts på helår. En definition för vad Region Värmland avser med närproducerade livsmedel kommer att tas fram hösten 2021. Det är därför inte möjligt att redovisa ett utfall för delåret 2021 och det finns heller inget jämförelsevärde för helåret 2020. Regionens nya livsmedelsavtal som började gälla i slutet på 2020 innebär goda förutsättningar för en inköpsökning av närproducerade livsmedel.			
Inköpsandel ekologiska livsmedel		Ökande (jmf helår 2020 37,7 %. Mål 2024 minst 50%)	
Kommentar Mäts på helår. Region Värmlands ekologiska inköpsandel ökade under delåret 2021 (38,6 %) med knappt en procentenhet jämfört med helåret 2020 enligt ackumulerad inköpsstatistik för januari till juli. Regionens nya livsmedelsavtal som började gälla i slutet på 2020 innebär goda förutsättningar för en fortsatt inköpsökning av ekologiska livsmedel.			

Innovations- och konkurrenskraft

EU har publicerat ett nytt Regional Innovation Scoreboard 2021 där Värmland redovisas tillsammans med Dalarna och Gävleborg som regionen Norra Mellansverige. Eftersom dessa tre regioner är tämligen lika i dessa sammanhang har resultatet hög relevans för Värmland. Regionen återfinns på plats 101 bland 240 regioner i Europa, vilket är en förbättring med nio placeringar. De flesta regionerna har förbättrat sitt index från rapporten 2019, vilket även Norra Mellansverige gjort. Bland de åtta svenska regionerna placerar sig Norra Mellansverige sist.

Smart specialisering är ett sätt att skapa konkurrensfördelar för enskilda europeiska regioner, och för Europa som helhet. Nedan följer exempel på projekt som har fått stöd från Region Värmland inom smart specialisering, och som startat under 2021:

- Etablering av Smart industricenter Värmland i Hagfors. Projektet ska etablera en test/demomiljö, ett Smart industricenter Värmland, i Hagfors (SICViH) till nytta för små och medelstora företags hållbara utveckling
- Solenergikluster för utveckling av innovationer. Huvudmålet för projektet är att utveckla ett solenergikluster för att effektivt och i ökad omfattning kunna stötta innovation, affärsutveckling och kunskapsutveckling inom solenergiindustrin.
- LignInnovation syftar till att ta fram metoder, kartlägga behov och utveckla nätverk för att attrahera idébärare, företag och start-ups, nationellt och internationellt, till den ligninbaserade testbädden LignoDemo i Kristinehamn.²

React-EU är en insats inom EU:s regionalfond som syftar till att stärka näringslivets förmåga till omstart och omställning efter coronapandemin. Region Värmland har beviljat medel inom ramen för React-EU för att stärka näringslivet mot norska gränsen genom projektet Utvecklingskontor västra Värmland.

Regional Exportsamverkan (RES) Värmland har även tillsammans med de övriga aktörerna inom RES

² Testbädd är en fysisk eller virtuell miljö hos en eller flera offentliga aktörer där företag, akademi, organisationer m.m. kan samverka vid utveckling, test och införande av produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar.

sökt och beviljats medel för en kartläggning av marknadspotentialen för värmländska företag i Norge, och utvecklat ett exportprogram för värmländska företag mot den norska marknaden. Region Värmland har hjälpt cirka 20 företag och aktörer med kontakter och affärsmöjligheter på norsk sida.

Under 2021 har fortsatta insatser gjorts för en snabb omställning av verksamheten för att anpassa åtgärder och insatser till olika aktörers behov utifrån coronapandemins effekter. Omställningen har handlat om allt från ekonomiska stödinsatser, exempelvis omställningscheckar, till rådgivning och information (exempelvis via Verksamt Värmland företagsjour). Under första halvåret har 17,8 miljoner beviljats i olika företagsstöd.

Infrastruktur till och från länet

Infrastrukturarbetet har under perioden januari-augusti 2021 till stor del varit inriktat på att revidera länstransportplanen och föra dialog med Trafikverket och infrastrukturdepartementet om Värmlands behov kopplat till kommande nationell plan för transportinfrastruktur (NTP).

Länsplanearbetet har utmynnat i en uppdaterad systemanalys som ligger till grund för kommande prioriteringar i länsplanen. Samråd med näringsliv, Trafikverket, kommuner, länsstyrelsen med flera har genomförts. Nya ökade kostnader gör att länsplanen behöver förändras, och bedömningen är att åtgärder i befintlig plan snarare behöver tas bort än att nya åtgärder kan läggas till. Den nya länsplanen inklusive miljökonsekvensbeskrivning förväntas bli klar runt årsskiftet 2021/2022.

Region Värmlands deltagande i projektledningsgruppen för Tåg i Tid och ett nytt resecentrum i Karlstad fortsätter. Byggstarten är framflyttad ett år till 2023, bland annat på grund av svåra markförhållanden som kräver mer omfattande projekteringsarbete.

Varumärket Värmland

Mätningen kring styrkeområden förknippade med Värmland gjordes under våren 2021. Drygt 3000 personer mellan 18 och 64 år bosatta utanför Värmlands län svarade på frågorna i mätningen via en webbpanel. Fördelningen är representativt utifrån Sveriges befolkning.

Av resultatet kan konstateras att ingen stor förflyttning har skett på något styrkeområde. Siffrorna är ganska likvärdiga med den mätning som gjordes 2017. Fortfarande är det styrkeområdena Skogen, Väner och Karlstad som Värmland förknippas allra mest med, medan Konkurrenskraftigt näringsliv, Livskraftig region och Kultur & Kreativitet är de områden länet är minst känt för.

Agenda 2030

Under perioden har ett flertal beslut tagits inom arbetet med Agenda 2030. Ett första steg för att hållbarhetssäkra regionens politiska beslut har tagits. Regionstyrelsen beslutade att verktyget Luppen ska pilottestas.

I juni beslutade regionstyrelsen om en definition av begreppet hållbarhet som nu gäller för Region Värmland. Definitionen utgår från Agenda 2030, regionens värdegrund samt interna strategier och mål.

5.2.3 God, jämlik och jämställd hälsa

Region Värmland ska erbjuda en tillgänglig, samordnad och välfungerande hälso- och sjukvård och tandvård som utgår från patientens behov. Hälso- och sjukvården ska vara jämlik och invånarna ska uppleva att de har en fullgod fysisk och psykisk hälsa. Vidare ska Region Värmland vara drivande i det länsgemensamma folkhälsoarbetet.

Under perioden har arbetet i Region Värmland inneburit att effektmålet god, jämlik och jämställd hälsa bidragit till flera av Agenda 2030-målen.

Redovisningen av målet innefattar följande fokusområden:

- tillgänglighet
- vårdkvalitet
- patientens perspektiv
- folkhälsa
- digitala tjänster.

Nedan redovisas regionstyrelsens bedömning av Region Värmlands del av måluppfyllelsen, det vill säga den del av effektmålet som Region Värmland ansvarar för att bidra med.

Regionstyrelsen bedömer att effektmålet god, jämlik och jämställd hälsa delvis kommer att uppnås för helåret 2021. I måluppfyllelseanalysen ingår blandade prognoser från nämndernas bedömningar. Flera resultatmål uppvisar goda prognoser, men centrala delar prognostiseras icke uppnås för helåret 2021.

- Regionstyrelsen bedömer att målet effektivt genomförande kommer att uppnås.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att målet bästa vårdkvalitet delvis kommer att kunna uppnås och att målet tillgänglig vård inte kommer att uppnås.
- Hjälpmedelsnämnden bedömer att målet god hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov kommer att uppnås
- Patientnämnden bedömer att målen stödja patienter och bidra till kvalitetsutvecklingen kommer att uppnås

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Andel medicinska bedömningar i primärvård inom tre dagar	69 %	Ökande (72 %)	
Kommentar Patienter som omfattas av vårdgarantin har sedan 2019 rätt att erhålla medicinsk bedömning av legitimerad personal i primärvården inom tre dagar. Hittills under 2021 var det i genomsnitt 69 procent av besöken som genomfördes inom utsatt tidsgräns, vilket är något färre än under föregående års motsvarande period (72 procent) och lägre än utfallet för riket som helhet (81 procent under årets sju första månader).			
Andel i befolkningen som uppfattar att vård ges på lika villkor		Ökande (60,9 %)	
Kommentar Mäts på helår. Under 2020 ansåg 60,9 procent i Värmland att vården ges på lika villkor, enligt Hälso- och sjukvårdsbarometern. Det var en ökning från 54,7 procent 2019 samt cirka en procentenhet högre än i riket totalt, 59,7 procent.			
Förekomst av antibiotikabehandling i öppen vård		< 250/1000 inv.	
Kommentar Mäts på helår. Preliminära månadsdata från Folkhälsomyndigheten indikerar dock att förekomsten varit lägre under början av 2021 än under 2020.			

Tillgänglighet

Tillgängligheten, eller bristen på denna, till hälso- och sjukvård förknippas ofta med väntetider, men begreppet kan vara bredare än så. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys skriver att vården anses vara tillgänglig om den är följsam gentemot patienternas och befolkningens behov och efterfrågan.

Andra aspekter av tillgänglighet kan till exempel vara fysisk tillgänglighet såsom öppettider och avstånd till vårdenheter, kostnader i form av egenavgifter, tillgång till vårdpersonal med rätt kompetens, tillgänglighet för människor med funktionsnedsättningar när det gäller gator, trappor och toaletter, tillgänglighet till information och dokumentation samt tillgång till nya effektiva behandlingsmetoder.

Under 2020 upplevde 86 procent av befolkningen i Värmland att de hade tillgång till den hälso- och sjukvård de behövde, enligt Hälso- och sjukvårdsbarometern. Resultatet innebar en ökning jämfört med föregående år (84 procent) och låg strax under rikets 88 procent.

Uppfattningen om att vård ges på lika villkor, det vill säga att behovet att vård avgör och inte något annat, ökade från 55 procent 2019 till 61 procent 2020 bland värmlänningarna. De personer som instämde i högre grad än andra i frågan år 2020 var 80 år och äldre (82 procent), medan de i åldersgruppen 40–49 år var mest tveksamma (48 procent). Enligt Hälso- och sjukvårdsbarometern är andelen som upplever att vård ges på lika villkor högre bland män än kvinnor, även om skillnaden minskade något under 2020 jämfört med året innan.

Sedan oktober 2019 ansvarar Region Värmland för sjukvårdsrådgivning 1177. En ny inriktning med utökat tjänsteutbud för att uppnå vårdkoordinering har inneburit ökade svarstider. Sjukvårdsrådgivningen har även påverkats av Coronapandemin med ett markant ökat antal samtal. Under perioden har 90 024 samtal besvarats. Av dessa besvarades 20 080 samtal inom 15 minuter. Detta innebär 22 procent för perioden. (26 procent motsvarande period 2020). Varje år genomförs två nationella mätningar av telefontillgänglighet till vårdcentral. Årets första mätning visade att 75 procent av samtalen besvarades samma dag i Värmland, vilket innebär en minskning jämfört med föregående år (80 procent) och ett lägre resultat än riksgenomsnittet (87 procent). För enskilda vårdcentraler varierade andel besvarade samtal mellan 91 och 48 procent.

Patienter som omfattas av vårdgarantin har rätt att erhålla medicinsk bedömning av legitimerad personal i primärvården inom tre dagar. Under perioden var det i genomsnitt 69 procent av besöken som genomfördes inom utsatt tidsgräns, vilket är något färre än under föregående års motsvarande period (72 procent) och lägre än utfallet för riket som helhet (81 procent under årets sju första månader).

Under perioden har andel patienter som väntat högst 90 dagar på förstabesök inom somatisk specialistvård varit i genomsnitt 59 procent, vilket innebär en ökning jämfört med föregående år (56 procent). Det totala genomsnittet i riket (här inkluderas psykiatrisk vård) för väntande till förstabesök var under jämförelseperioden 71 procent. Tillgängligheten till förstabesök inom specialiserad psykiatrisk vård i Region Värmland uppgick under perioden till 81 procent, en ökning jämfört med föregående års utfall om 80 procent.

Coronapandemins påverkan på den planerade operationsverksamheten är stor. Den genomsnittliga andelen patienter i regionen som fått operation eller åtgärd inom 90 dagar var under årets första åtta månader 43 procent, medan motsvarande andel 2020 var 42 procent. I riket som helhet hade 53 procent väntat högst 90 dagar under perioden januari till juli.

För att öka tillgängligheten pågår en rad åtgärder och aktiviteter med anledning av den framskjutna vården som uppkommit under coronapandemin samt ökad tillgänglighet till vårdcentralernas telefontider och sjukvårdsrådgivningen 1177. Invånarnas nyttjande av den automatiska tjänsten i 1177 för av och ombokningar ökar fortsatt. Den markanta ökningen under 2021 förklaras troligtvis av pandemin. Samtidigt ses en minskning av den manuella tjänsten i 1177 som hanteras av personal för av och ombokningar från 42 971 år 2019 till 28 046 år 2021.

Hälso- och sjukvården har under perioden implementerat ett digitalt verktyg för produktions- och kapacitetsstyrning. Överenskommelse om förväntad produktion kan därmed lättare följas upp på såväl enhets som övergripande nivå och verktyget kommer att hjälpa verksamheterna att analysera köer och vid planering. Bedömningen är att den digitala utvecklingen har ökat markant under pandemin och samverkan mellan interna resurser har ökat vilket inneburit snabbare implementering av nya tjänster och verktyg.

Under perioden har Region Värmlands arbete med vaccinering mot covid-19 centrerats runt en regional vaccinationsenhet dit resurser knutits för bokning via webb eller telefon, medicinska bedömningar, logistik och transporter samt ordination och administration av vaccindoserna. Arbetet lokalisades till 12 platser geografiskt utspridda i länet samt på de tre sjukhusen. Ungefär 500 personer har anställts och i olika omfattning arbetat i uppdraget.

Den 27 augusti hade 87,9 procent av länets vuxna befolkning fått första dosen vaccin mot covid-19 och 75,6 procent fått två doser. I arbetet med vaccination av gruppen födda 2003 till 2005 hade 65,6 procent påbörjat sin vaccination den 31 augusti i Region Värmland (riket 53,8 procent).

Vårdkvalitet

Vårdkvalitet är ett mångdimensionerat begrepp och kan beröra bland annat omvårdnads kvalitet, bemötande och medicinsk kvalitet.

Fokusområdet inom Region Värmlands effektmål god, jämlik och jämställd hälsa berör främst den medicinska kvaliteten. I arbetet med en stärkt vårdkvalitet ingår patientsäkerhetsarbetet för att minska antalet vårdskador och dess konsekvenser.

SKR:s "Hälso- och sjukvårdsrapporten 2020" slår fast att trots utmaningar inom tillgänglighet och väntetider kan kvaliteten i svensk hälso- och sjukvård i andra avseenden beskrivas som hög. Sett över en längre tidsperiod har förekomsten av undvikbar slutenvård minskat både i Värmland och i riket i stort, men vid senaste beräkningen var förekomsten något högre i Värmland än riket (678 respektive 660 slutenvårdspatienter per 100 000 invånare år 2018).

Den sjukvårdsrelaterat åtgärdbara dödligheten har också minskat sett över en längre tidsperiod, och var vid de senaste mätningarna på en snarlik nivå (44 per 100 000 invånare) som mätningen innan.

Coronapandemin har ställt särskilda krav på vårdens kvalitet för att minska smittspridning och sedan tidigt föregående år har stora insatser genomförts för att säkerställa att förutsättningar finns för att fortsätta bedriva en högkvalitativ vård under pandemin.

En del i arbetet med vårdkvalitet är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stärka hälsan i befolkningen så att behovet av hälso- och sjukvårdens insatser minskar.

25,9 procent av samtliga patienter som besökte vården under perioden tillfrågades om sina levnadsvanor (totalt 47 974 unikt tillfrågade patienter). Detta är en ökning i både antal och andel jämfört samma period 2020 (25,0 procent). Lika andel män och kvinnor tillfrågades.

Uppstart av multiprofessionell intern klinisk suicidpreventiv grupp. Gruppen har hunnit haft två möten innan sommaren. Gruppens uppdrag är att arbeta med att skapa förutsättningar för en patientsäker och sammanhållen vård för suicid och fokus vid dessa möten har varit att arbeta med kvalitetssäkring av vårdkedjan och utveckla arbetssätt som inkluderar säkra övergångar mellan vårdnivåer.

Samordningsgrupp för Regional koordinering psykisk hälsa är en del av Nya Perspektivs organisering. Deltagarna i gruppen ska förankra och stämma av i sina nätverk, föreslagna aktiviteter/underlag med mera kopplat till Plan för god psykisk hälsa i Värmland och stimulansmedel.

Coronapandemin har ställt särskilda krav på vårdens kvalitet för att minska smittspridning och sedan tidigt föregående år har stora insatser genomförts för att säkerställa att förutsättningar finns för att fortsätta bedriva en högkvalitativ vård under pandemin.

Patientens perspektiv

Den nationella patientenkäten ska mer långsiktigt följa lagens effekter och vara en utgångspunkt för förbättringsarbete. Delaktighet och involvering är en av de dimensioner som enkäten följer upp. Enkäten genomfördes under 2020 i primärvård och regionens resultat visade att utfallet för delaktighet och involvering minskat något till 78,7 från 78,9 föregående år.

Syftet med Patientkontrakt är att genom en gemensam överenskommelse mellan patient och vårdgivare säkerställa delaktighet, samordning, tillgänglighet och samverkan, med patientens perspektiv som utgångspunkt. Detta är ett sätt att säkerställa patientens delaktighet i sin egen hälsa och vård och att stödja patienten att tillvarata och nyttja sina egna resurser. Innehållet i överenskommelsen ska spegla vad som ska ske i vårdkontaktarna, när det ska ske och vem patienten ska vända sig till. Det ska vara tydligt både vad patienten och vården ska göra. Pandemin har påverkat regionens implementering av Patientkontrakt, vissa aktiviteter har genomförts och pågår fortfarande. Referensgrupp med representation från region, kommun och patienter för att säkerställa delaktighet är etablerad. Patientkontrakt är en central del i arbetet med vårdförlopp. Värmland har påbörjat denna resa och fortsätter utvecklingen för att skapa förutsättningar för verksamheterna att möjliggöra en personcentrerad vård.

Folkhälsa

Region Värmlands strategiska folkhälsoarbete innebär att undersöka och analysera hälsoläget hos befolkningen, genomföra insatser och följa upp effekterna. Region Värmland gör det i bred samverkan med flera aktörer som på olika sätt bidrar till att skapa goda förutsättningar för jämlik hälsa och hälsoutveckling i Värmland. Arbetet innebär en kontinuerlig gemensam läroprocess för alla som deltar i folkhälsoarbetet.

Arbetet med att ta fram en strategisk folkhälsoplan för Region Värmland fortgår. Under våren 2021 var planen ute på remiss och ett antal remissdialoger hölls med idéburen sektor, kommuner, politiker och andra samverkansaktörer.

Fortsatta analyser av covid-19-pandemins konsekvenser för folkhälsan i Värmland pågår kontinuerligt. På grund av pandemin vidtog smittbegränsande restriktioner i samhället som fick till följd att människors sociala och fysiska kontakter minskade betydligt. Den typen av förändringar i människors tillgång till hälsofrämjande arenor har fått konsekvenser för folkhälsan. Under 2021 har hälsa och social situation under pandemin undersökts genom en webbenkät. Enkäten besvarades av 554 värmlänningar. Resultaten ger en fingervisning om upplevelser av livet under pandemin, men att resultaten inte är representativa för befolkningen som helhet. Resultaten visar bland annat att alla svarande upplevde att livet förändrats i någon grad sedan pandemin började. För hälften hade livet förändrats väldigt mycket. För drygt hälften har kontakten med vänner, kollegor och anhöriga förändrats ganska eller väldigt mycket sedan pandemin började. Tre av fyra uppgav att den egna användningen av digitala verktyg och metoder för att hålla kontakt med andra har förändrats ganska eller väldigt mycket. Över hälften uppgav sig ofta eller hela tiden sakna att ha människor runt omkring

sig. På frågan om ifall den fysiska och psykiska hälsan förändrats sedan pandemin började, svarade hälften att hälsan förändrats ganska eller väldigt mycket. Hälften av de svarande i enkäten bedömer sitt hälsotillstånd som bra eller mycket bra. Det kan sättas i relation till att det i representativa befolkningsundersökningar normalt sett är drygt 70 procent som bedömer sitt hälsotillstånd som bra eller mycket bra.

Rapporten "Om värmlänningarna 2021" har tagits fram under våren och innehåller information om befolkningens demografi, livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. Rapporten kan vara ett stöd i planerings- och prioriteringsarbetet både regionalt och lokalt och en möjlighet att följa upp folkhälsopolitiska mål. Digital spridning och presentation av innehållet har gjorts både internt och externt.

Projektet I2I handlar om att aktörer i Värmland ska få ökad kunskap om människors förmåga att hantera ensamhet, social isolering och social exkludering. Projektet genomförs i partnerskap med sju andra EU-länder.

Jämlik barnhälsa är ett projekt som genomförs i samverkan med kommunerna Storfors, Filipstad och Säffle i syfte att skapa förutsättningar för goda levnadsvanor för barn och unga. En riktad utbildning har genomförts med ett 25-tal organisationer med utgångspunkt i att Barnkonventionen blivit lag.

Riktlinjen Rökfritt Region Värmland har reviderats och gäller för hela organisationen från första januari 2021. Syftet är att begränsa hälsoriskerna med rökning både för rökarna och för människor runtomkring. Alla ska kunna vistas i en rökfri miljö och inte bli utsatta för passiv rökning eller rökluft i regionens lokaler.

Inom funktionsrättsområdet är samverkan med idéburna organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning, en viktig del i arbetet med att förverkliga FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. En utökad samverkan har skett kopplad till råden. Samverkan har lett till konkreta förslag och ändringar i styrande dokument.

Digitala tjänster

Utveckling av digitala vårdtjänster är en förutsättning för upplevd och faktisk tillgänglighet för länets invånare. Bedömningen är att den digitala utvecklingen har ökat markant under pandemin. Den ökade samverkan mellan interna resurser har inneburit snabbare implementering av nya tjänster och verktyg. Antalet besök till den digitala vårdtjänsten Vårdcentral Värmland ökar stadigt sedan tjänsten infördes under pandemins början 2020 och kommer enligt beslut att permanentas. Samma system har nu även testats inom specialiserad somatisk vård och fortsatt införande sker.

Antalet invånare över 13 år med konto på 1177 fortsatt att ökat och i slutet av augusti 2021 hade 255 955 personer ett konto på 1177.

Inom kollektivtrafiken i Värmland pågår flertalet projekt inom digital utveckling. Exempel appen "Bussklubben" för de som reser i skoltrafiken, e-tjänsteportalen "Mina sidor" där digitala tjänster ska samlas, digitala grundskolekort, uppgradering av Värmlandstrafiks mobil-app, förbättrad störningsinformation, APC-sensorer som samlar in data om antal resenärer i ett fordon och OnDemand (dynamisk kollektivtrafik).

Projekt för upphandling av nytt systemstöd för servicetrafiken har på initierats med målet att erbjuda mer digitala tjänster och klara av ökad trafik.

E-tjänsterna för digital ansökan om tillstånd för färdtjänst och riksfärdtjänst har kompletterats i början av året och är nu färdigutvecklade.

5.2.4 Hållbar organisation

Hållbar organisation

Inom ekonomi i balans redovisas god handlingsberedskap på kort sikt och långsiktigt stark ekonomi. Inom hållbart arbetsliv redovisas arbetsmiljö, anställda, kompetensförsörjning, sjukfrånvaro och medarbetarskap. Inom minskat miljöavtryck redovisas klimat, resursanvändning och hälsosamma miljöer. Inom målet respektfulla möten redovisas värdegrundsarbetet.

Under perioden har arbetet i Region Värmland inneburit att effektmålet hållbar organisation bidragit till flera av Agenda 2030-målen.

Regionstyrelsen bedömer att effektmålet hållbar organisation delvis kommer att uppnås för helåret 2021. Ekonomi i balans bedöms delvis att uppnås för helåret och är centralt för att de tre övriga ska kunna vara uppnådda.

- Regionstyrelsen gör bedömningen att ekonomi i balans delvis kommer att uppnås för 2021.
- Regionstyrelsen gör bedömningen att målet hållbart arbetsliv delvis kommer att uppnås för 2021.
- Regionstyrelsen gör bedömningen att målet minskat miljöavtryck kommer att uppnås för 2021.
- Regionstyrelsen gör bedömningen att målet respektfulla möten kommer att uppnås för 2021.

Här följer en redovisning av målets ingående delar och underlaget till regionstyrelsens måluppfyllelseanalys.

5.2.4.1 Hållbar organisation - Ekonomi i balans

En samlad bedömning av effektmålet hållbar organisation – ekonomi i balans indikerar att regionen delvis kommer uppnå regionfullmäktiges målsättning, god handlingsberedskap på kort sikt och en långsiktigt stark ekonomi, för helåret 2021.

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Nettokostnad mot budget	6443,1 mnkr	6455,7 mnkr	●
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag		98 %	
Kommentar Mäts på helår.			
Soliditet		Ökande (positiv soliditet 2026)	
Kommentar Mäts på helår.			

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge invånarna i regionen en god hälso- och sjukvård och tandvård, kollektivtrafik, regional utveckling samt kultur och bildning.

God ekonomisk hushållning innebär

- att regionens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås
- att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt
- att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Begreppet god ekonomisk hushållning har enligt kommunallagen både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det fleråriga perspektivet är viktigare än det enskilda räkenskapsåret. Det så kallade balanskravet innebär att om balanskravsresultatet för ett räkenskapsår är negativt ska det enligt kommunallagen regleras under de närmast följande tre åren. Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att det dessutom krävs ett positivt ekonomiskt resultat som är tillräckligt för att klara kommande investeringar, återbetala lån, klara av pensionsåtaganden och inte skjuta kostnader till kommande generationer.

Efter analys av utfallet per augusti 2021 kan ur ett finansiellt perspektiv konstateras att effektmålet hållbar organisation – ekonomi i balans visar en positiv trend. Helhetsbedömningen är att regionen ur ett finansiellt perspektiv uppnår regionfullmäktiges målsättning, en god handlingsberedskap på kort sikt och en långsiktigt stark ekonomi, sett till utfallet per augusti.

Den finansiella prognosen för helår 2021 indikerar att trenden är svagare. En samlad bedömning av effektmålet Hållbar organisation – ekonomi i balans indikerar att regionen delvis kommer uppnå regionfullmäktiges målsättning, god handlingsberedskap på kort sikt och en långsiktigt stark ekonomi, för helåret 2021.

God handlingsberedskap på kort sikt

Det finansiella målet på kort sikt är att Region Värmland ska ha en god handlingsberedskap. Med god handlingsberedskap kan regionen på ett bra sätt möta konjunktursvängningar med förändrade skatteintäkter och fortfarande klara av att sina åtaganden och planerade investeringar.

Regionfullmäktige har i regionplan 2021 beslutat att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag högst får uppgå till 98,0 procent och att 307 miljoner kronor skulle avsättas till pensionsfonden. Utöver dessa två beslut pekar regionfullmäktige i sitt reglemente för god ekonomisk hushållning även ut likviditet som ytterligare en indikator för att mäta det finansiella målet på kort sikt. Likviditeten har under året förbättrats.

Långsiktigt stark ekonomi

Det finansiella målet på lång sikt är för Region Värmland en långsiktigt stark ekonomi. Med en långsiktigt stark ekonomi ges handlingsberedskap för att klara morgondagens utmaningar med både framtida befolkningsutveckling, demografi, förändrad försörjningskvot, framtida förändringsarbeten samt olika projekt och satsningar.

I regionfullmäktiges reglemente för god ekonomisk hushållning anges att en långsiktigt stark ekonomi indikeras bland annat av att årets resultat i regionen uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag sett över en längre tidsperiod.

Andra indikatorer som är lämpliga är självfinansieringsgrad för investeringar och soliditet. Resultatet för helåret 2021 prognostiseras att landa på 1,8 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Självfinansieringsgraden och soliditeten bedöms att komma att förbättras för helåret 2021.

5.2.4.2 Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv

Region Värmland ska vara en attraktiv arbetsgivare där verksamhet och goda resultat alltid står i fokus. Det innebär bland annat att erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser, bra möjligheter till utveckling för medarbetarna och ett ledarskap som kan och vill ta ansvar för utvecklingen inom organisationen.

Inom målet hållbart arbetsliv följs följsamheten till riktlinjer och rutiner för att säkerställa ett strukturerat, systematiserat och samordnat arbetsmiljöarbete. Här ingår att följa utvecklingen av sjukfrånvaron. Uppföljningen omfattar även kompetensförsörjningsaktiviteter och utvecklande ledar- och medarbetarskap.

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Hållbart medarbetarengagemang – (HME) totalindex		Ökande (79 %)	
Kommentar Mäts på helår.			
Omsättning chefer – andel unika individer som innehar ett chefsuppdrag vid mättillfälle december 2021 och december 2020 av samtliga anställda chefer		90 % är anställda vid bägge mättillfallen	
Kommentar Mäts på helår. I december 2020 fanns det 374 chefer inom Region Värmland, vilket är fler jämfört med december 2019 då regionen hade 359 chefer. 85,2 procent av cheferna var anställda vid båda mättillfällena december 2019 och december 2020.			

Arbetsmiljö

Ett aktivt arbetsmiljöarbete främjar hälsan och förhindrar arbetsrelaterade olycksfall samt sjukdomar. Det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) handlar om att undersöka, riskbedöma och åtgärda arbetsmiljön. En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för Region Värmlands attraktivitet som arbetsgivare och en väl fungerande kompetensförsörjning.

Under perioden har fortsatta insatser genomförts för att stärka verksamheter i det systematiska arbetsmiljöarbetet kopplat till arbetsgivarens skyldigheter vid pandemiutbrott. Fokus har varit att tydliggöra strukturen och stötta verksamheter med rutiner och hantering för att förebygga risker att medarbetare utsätts för smitta, ohälsa eller olycksfall i sitt arbete. I samband med att många medarbetare arbetat hemma så har stödmaterial arbetats fram och förtydligande om arbetsgivarens skyldigheter vid hemarbete har implementerats i verksamheten.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet inom Region Värmlands verksamheter genomfördes under perioden. Andelen svarande verksamheter har ökat från 69 procent till 87 procent vid jämförelse med föregående uppföljning. Resultatet i stort visar på att verksamheter har en god följsamhet till riktlinjer för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Medarbetarenkäten genomfördes i maj och svarsfrekvensen var 74,6 procent. I enkätdelen om styrning har resultatet minskat något jämfört med 2019. Resultatet är oförändrat i enkätdelarna om ledarskap och motivation. Trots pandemin och de påfrestningar den inneburit så speglar enkäten ett positivt resultat i stort med hög svarsfrekvens.

Under våren har jämställdhetsindex (Jämix) genomförts på övergripande nivå för att underlätta den kontinuerliga uppföljningen inom jämlikhet- och jämställdhetsområdet. Jämix visar hur jämställda arbetsvillkor, arbetsmiljö och anställningsvillkor organisationen har.

Anställda

Genomsnittligt antal anställda för perioden januari – augusti 2021 uppgick till 8 638 personer varav 7 887 tillsvidareanställda och 751 visstidsanställda. Jämfört med motsvarande period 2020 var det 281 fler anställda 2021. Andelen kvinnor var 79,8 procent och andelen män var 20,2 procent.

Kompetensförsörjning

Inom Region Värmland råder fortsatt brist inom flera yrken, främst inom hälso- och sjukvården inklusive folktandvården. Rekryteringssvårigheter, pensionsavgångar, personalomsättning och en ökad efterfrågan på arbetsmarknaden är några av orsakerna till detta. Det är även svårt att rekrytera till enheter som inte finns belägna i närområdet till Karlstad. Ett flertal kompetensförsörjningsaktiviteter har genomförts under perioden, vilka redovisas nedan.

- En ny kompetensförsörjningsplan för Region Värmland är framtagen under våren och befinner sig nu i beslutsprocessen.

- Varje år tar Region Värmland fram en marknadsföringsplan inom kompetensförsörjning med olika aktiviteter riktade mot målgrupperna inom grundskola, gymnasium, högskola och universitet samt yrkesverksamma. På grund av coronapandemin har dessa aktiviteter under perioden i möjligaste mån fått ersättas av nya digitala upplägg för att nå målgrupperna.
- Karriärutvecklingsmodell för arbetsterapeuter, fysioterapeuter och biomedicinska analytiker är framtagen och ett arbete pågår gällande psykologer.

Närmare 45 sjuksköterskor har erhållit specialistutbildningstjänster inom flera områden såsom ambulans, akut, barn och ungdom och vård av äldre. Även barnmorskor och distriktsköterskor har fått specialistutbildningstjänster. Under perioden är en handlingsplan för införandet av bastjänstgöring (BT) för läkare framtagen.

"Forum för samverkan" mellan Region Värmland, Arbetsförmedlingen och Folkuniversitetet har etablerats främst med inriktning på akademiker som står långt från arbetsmarknaden inklusive personer med utländsk utbildning. Aktiviteter gällande utlandsrekrytering i samarbete med Arbetsförmedlingens europeiska nätverk European Employment Services (EURES) pågår.

YH-utbildningar för digitaliseringsledare och utbildning vårdadministratör i Kristinehamn beviljades under perioden. En ny avsiktsförklaring är inlämnad till Karlstads universitet som ansöker om examensrätten för hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen (60 hp).

Sjukfrånvaro

Under perioden januari – augusti 2021 uppgick sjukfrånvaron (inklusive timavlönade) till 5,8 procent vilket är en minskning jämfört med motsvarande period 2020. För kvinnor var sjukfrånvaron 6,2 procent och för män 4,2 procent.

Arbetet fortsätter med kartläggning av aktuellt hälsoläge och andra förebyggande och efterhjälpande insatser gällande sjukfrånvaro.

Aktiviteter inom ramen för projektet Experio WorkLab, som utforskar vilka insatser som skapar effekten sänkt sjukfrånvaro i offentlig sektor, har genomförts under perioden. Projektet som finansieras av Europeiska socialfonden och löper över tre år.

Medarbetarskap

Alla medarbetare i Region Värmland omfattas av samverkansavtal. Den rättsliga grunden för samverkansavtalet utgörs av Medbestämmandelagen (MBL), arbetsmiljölagen (AML), lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen (FML) och diskrimineringslagen (DiskL). Samverkan ska vara en naturlig del av den löpande verksamheten, som inkluderar såväl medarbetare och ekonomi som organisationsfrågor.

Insatser inom området ledarskap och medarbetarskap handlar bland annat om stöd till chefer och ledare i utvecklings- och förändringsprocesser. Detta görs genom individuell handledning och ledningsgruppsutveckling. Genom olika utbildningsinsatser ges också chefer möjlighet till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Insatser till chef- och medarbetargrupper görs i form av Ledar- och medarbetardeklaration (LOM) och Tema medarbetarskap. Arbetet har under perioden påverkats av coronapandemin och flera av de planerade aktiviteterna har ställts in eller skjutits på framtiden och fokus har i stället varit att hantera konsekvenserna av pandemin. Digitala lösningar har tillämpats både vid gruppaktiviteter och enskilda möten, handledningar och LOM.

Arbete med att ta fram en ny modell för chefsutbildningar inom regionen påbörjades under föregående år och har fortsatt under perioden. Syftet är att kunna erbjuda ett utbildningspaket med tydligt och strukturerat utbud för att attrahera och behålla chefer.

5.2.4.3 Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck

Genomförda samt pågående insatser och åtgärder för att minska Region Värmlands miljöpåverkan indikerar att det finns goda förutsättningar att uppnå effektmålet hållbar organisation – minskat miljöavtryck för helåret 2021. Flertalet insatser förväntas emellertid ge en positiv effekt på miljöavtrycket på längre sikt.

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Materialåtervinningsgrad		Ökande	
Kommentar Mäts på helår. Mönstret bakåt visar en negativ utveckling. Från att ha legat på 32 procent 2019 minskade materialåtervinningsgraden till 26 procent 2020. Orsaken ligger bland annat i att mängden avfall som källsorterades under 2020 minskade, vilket rimligen har en direkt koppling till coronapandemin.			
Mängd köpt energi/kvm och år		Minskande (Mål 2024 135 kWh/kvm och år)	
Kommentar Mäts på helår. Mönstret bakåt visar en positiv utveckling. Mängden köpt energi minskade från 151,6 kWh/år 2019 till 133,8 kWh/år 2020. Statistik från årets första halvår visar emellertid att energiförbrukningen från regionens köpta energi (el och värme) ökade med cirka 8 procent jämfört med samma period förra året. Ökningen beror bland annat på stora driftproblem på värmepumparna på Vårdcentralen Kristinehamn. Energiförbrukningen under delåret påverkades också av att det i början på året var kallare och under juli varmare jämfört med 2020 och därför krävdes mer värme respektive kyla. Rehabiliteringsbassängerna nyttjades dessutom åter efter att varit avstängda större delen av 2020.			

Klimat

Region Värmlands verksamheter medför utsläpp av växthusgaser och därmed en klimatpåverkan. För att minska organisationens klimatavtryck pågår ett ständigt arbete. Nedan ges exempel på några av de åtgärder och aktiviteter som genomförts hittills under perioden och resultat från tidigare insatser.

Som ett led i att minska energiförbrukningen och därmed även klimatpåverkan uppdaterades Region Värmlands energiuppföljningssystem för att bättre kunna samla in data, inventera, följa upp och analysera organisationens energianvändning. En utbildning i energi- och klimatfrågor påbörjades med driftpersonal på Regionfastigheter som målgrupp. Det genomfördes även energiinventeringar och framtagande av åtgärdsplaner för Sjukhuset Arvika och Molkoms folkhögskola samt installation av en ny väderstation på Centralsjukhuset i Karlstad för att styra värmen i lokalerna effektivare. Det har också genomförts driftstrategier med hjälp av styr- och reglerutrustning för att göra varmvattnet Sjukhuset Arvika och kylproduktionen³ på Centralsjukhuset i Karlstad så klimateffektiv som möjligt. Insatser gjordes även för att öka regionens egenproduktion av energi via bergvärmehålen.

Efter ett långvarigt och målmedvetet arbete med energieffektivisering är Region Värmland idag landets energieffektivaste region sett till 2020 års siffror. Detta enligt data från SKR som sammanställt energianvändningen i samtliga regioner.

Genom hållbara materialval och byggprocesser kan Region Värmland minska klimatpåverkan från ny- och ombyggnation samt renovering. I enlighet med regionens träbyggnadsplan ska materialet trä vara förstahandsvalet vid nyproduktion när så är möjligt. Under perioden beställdes sjukvårdsmoduler i trä till Centralsjukhuset i Karlstad som ett led i ombyggnaden av sjukhuset.

För minskad klimatpåverkan från de transporter som regionens verksamheter genererar är det viktigt att både minska behovet av transporter och att de transporter som behöver genomföras är resurseffektiva och har en låg eller ingen klimatpåverkan. Under perioden upphandlades verksamhetsbilar med intentionen att alla fordon ska drivas med icke-fossila bränslen där så är möjligt.

³ Region Värmland tillverkar kyla året runt till läkemedelsförvaring, livsmedelsförvaring, avfuktning av luft, röntgenapparater och andra medicintekniska apparater. På sommaren tillkommer kylning av rum och ventilationsluft.

En ny leverantör för bortskaftning av farligt avfall upphandlades och jämfört med tidigare ställdes hårdare miljökrav på de fordon som kommer användas genom att kraven på miljöklassning av fordon och användning av icke-fossila bränslen skärptes.

Restriktionerna under coronapandemin om att möten i första hand ska genomföras digitalt, medförde att regionens hyrbilar för tjänsteresor användes i en lägre grad jämfört med samma period föregående år. Även den totala körsträckan var kortare.

Inom kollektivtrafiken pågick arbete med Målbild 2040 och Region Värmlands nya trafikförsörjningsprogram för perioden 2022–2026. Stort fokus ligger på hållbara resor och minskad miljöpåverkan. Under perioden skedde ett utvecklingsarbete inom olika digitala lösningar för att enklare kunna kommunicera med resenärerna och möjliggöra för dem att åka kollektivt. Det finns till exempel ett arbete med "mixtrafik", där skoltrafiken i ökad grad ska bli tillgänglig för allmänheten.

Resursanvändning

Region Värmlands inköp av varor och tjänster utgör en stor källa till utsläpp av växthusgaser. Flera åtgärder och aktiviteter pågick under perioden för att minska och effektivisera vår resursanvändning. Till exempel lanserade folktandvården återbrukssidan TaGe, där folktandvårdens medarbetare kan byta material med varandra, i stället för att köpa nytt. Det kan exempelvis vara kontorsmaterial, utrustning, möbler och ergonomiska hjälpmedel. Folktandvården arbetade också med att introducera en ny digital teknik för avtryckstagning så kallad intraoral scanner som kommer minska och på sikt helt eliminera inköpet av avtrycksmaterial. Den digitala tekniken innebär även positiva hälsoeffekter för medarbetarna som slipper bearbetning och inandning av hälsofarliga kemikalier.

För att underlätta sortering av avfall inom regionens verksamheter genomfördes under perioden en upphandling av källsorteringsvagnar för inomhusmiljö. Upphandlingen är en effekt av åtgärder inom projektet Hållbar Vårdcentral. Arbete med att testa ett nytt arbetssätt för tömning av miljörum inleddes under våren. Planen är bland annat att skapa en sorteringsfraktion för matavfall för att kunna öka andelen matavfall från regionen som går till biogasproduktion i stället för att brännas.

Utvecklingen vad gäller regionens materialåtervinningsgrad var negativ under 2020. Från att ha legat på 32 procent 2019 minskade materialåtervinningsgraden till 26 procent 2020. Orsaken ligger bland annat i att mängden avfall som källsorterades under 2020 minskade, vilket rimligen har en direkt koppling till coronapandemin. Påverkan tros vara mindre under 2021 då en stor del av verksamheten återgått till normalläge. Däremot genererade de tillfälligt upprättade vaccinationsmottagningarna en stor mängd osorterat avfall.

Under perioden pågick fortsatta insatser för att minska Region Värmlands matsvinn. Förändrade arbetssätt i produktionsköket på Centralsjukhuset i Karlstad resulterade i ett minskat produktionssvinn med cirka 60 procent, detta mellan september 2020 och maj 2021. Nya arbetssätt provades på Restaurang Solsidan för att underlätta för hållbara och hälsosamma matval. Försök gjordes med att klimatanpassa menyer, minska på rött kött och att jobba med mer ekologiska och närproducerade livsmedel. Restaurangens nya arbetssätt inkluderar också att ta hand om beställningssvinn och att beställa frukt och grönsaker än mer efter säsong.

Regionens nya livsmedelsavtal som började gälla i slutet av 2020 innebär goda förutsättningar för en inköpsökning av bland annat ekologiska och närproducerade livsmedel. Ackumulerad inköpsstatistik för januari till juli visar att den ekologiska inköpsandelen ökade under delåret 2021 med knappt en procentenhet till 38,6 procent jämfört med helåret 2020.

Hälsosamma miljöer

Inom hälso- och sjukvården samt tandvården hanteras dagligen ett stort antal kemikalier och kemiska produkter som är mer eller mindre miljö- och hälsofarliga. Sedan flera år tillbaka inventerar verksamheterna årligen sina kemikalier och registrerar dem i en kemikaliedatabas. Ett nytt webbaserat kemikaliehanteringssystem Chemical Manager upphandlades under våren för att ersätta det befintliga systemet KemRisk. Alla märkningspliktiga kemikalier och kemiska produkter som används i regionen ska finnas inlagda i systemet.

För att förhindra att miljö- och hälsofarliga ämnen i kemikalier och produkter förekommer inom

regionen utgör upphandling ett viktigt verktyg. Miljökrav ställs i regel utifrån en framtagna rutin, som beskriver arbetssätt, och innehåller baskrav utifrån miljöplanens målområden. Under sommaren påbörjades en uppdatering av rutinen där bland annat miljökraven ses över för att uppnå en ökad miljönytta med ställda krav.

Under 2020 minskade förskrivningen av antibiotika kraftigt i hela landet som en effekt av coronapandemin. För att undvika felanvändning av antibiotika och minska risken för resistensutveckling beslutade i våras Strama Värmland tillsammans med Läkemedelskommittén i Värmland att giltighetstiden till första uttag på recept på antibiotika ska tidsbegränsas till två veckor. Ett flertal andra regioner i landet tog eller planerar att ta liknande beslut.

5.2.4.4 Hållbar organisation - Respektfulla möten

Indikatorer	Utfall	Mål	-
Index för dimensionen Respekt och bemötande i primärvård		Ökande (87,1 %)	
Kommentar Mäts på helår. Utfallet för respekt och bemötande i den nationella patientenkäten har successivt ökat. I Värmland har det gått från 83,6 procent 2018 till 87,1 procent. I riket har det under samma period ökat från 84,1 till 87,0 procent.			
Kundlojalitet (Net promoter score)		Ökande	
Kommentar Mäts på helår. Pandemin till trots, så verkar kunderna fortsatt nöjda med Region Värmland. Med ett utfall på 19% för januari till augusti i år så hamnar Region Värmland återigen i toppskiktet i jämförelse med resten av landet och det ligger klart över det nationella snittet på -1%.			
Antal klagomål på hälso- och sjukvård och tandvård inkomna till patientnämnden som besvaras inom fyra veckor.		Ökande	
Kommentar Mäts på helår. Patientnämnden har under perioden 1 januari till 31 augusti mottagit 959 klagomål på hälso – och sjukvård samt tandvården.			

Värdegrundsarbetet

Varje dag sker inom Region Värmland många möten mellan enskilda personer och grupper, direkt och indirekt, personligt, digitalt och via text och bild. Alla möten är olika, beroende på vilka som möts och hur man möts. Alla medarbetare har ett ansvar för att varje möte upplevs som respektfullt. I och med regionbildningen 2019 aktualiserades värdegrundsarbetet och för att få en gemensam grund togs en ny värdegrund fram. Efter att värdegrunden beslutades har arbete påbörjats med att ta fram övningar för att implementera och förankra värdegrunden i organisationen. Arbetet har inriktats på att ta fram självinstruerande övningar som kan hjälpa verksamheterna att föra dialog kring värdegrundsfrågor i olika forum. Implementeringen av värdegrunden begränsades under år 2020 på grund av coronapandemin. Under perioden januari till augusti 2021 påbörjades därför insatser för att återuppta implementeringen av värdegrunden inom organisationen.

5.3 Ekonomiska perspektivet

5.3.1 Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning inklusive helårsprognos

5.3.1.1 Periodens resultat

Verksamhetens resultat uppgick till 397,8 miljoner kronor, vilket är 158,9 miljoner kronor bättre än budgeterat. Detta berodde främst på högre riktade statsbidrag med anledning av coronapandemin. Verksamhetens resultat för motsvarande period föregående år var 400,6 miljoner kronor.

För helåret bedöms verksamhetens resultat uppgå till 200,3 miljoner kronor, vilket är 3,3 miljoner kronor bättre än budgeterat. Prognosen är gjord utifrån antaganden om att pandemin avtar stegvis och att den uppskjutna vården kan börja åtgärdas med körtortningsinsatser i egen verksamhet och genom köp av vård hos andra vårdgivare.

Jämförelsestörande poster

I periodens resultat ingår extra pensionskostnader som är en följd av att SKR:s RIPS-kommitté fattat beslut om ett ändrat livslängdsantagande i Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). Kostnaderna, inklusive särskild löneskatt, uppgår till 229,7 miljoner kronor.

Resultat före orealiserade finansiella poster uppgick till 406,4 miljoner kronor, vilket är 178,6 miljoner kronor bättre än budgeterat. Resultat före orealiserade finansiella poster för motsvarande period föregående år var 363,4 miljoner kronor.

För helåret bedöms resultat före orealiserade finansiella poster uppgå till 186,2 miljoner kronor, vilket är 5,8 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Resultat efter finansiella poster uppgick till 1 051,1 miljoner kronor, vilket är 823,3 miljoner kronor bättre än budgeterat. Resultat efter finansiella poster för motsvarande period föregående år var 282,6 miljoner kronor.

Orealiserade värdeförändringar på finansiella omsättningstillgångar påverkar regionens resultat med 644,7 miljoner kronor och beror på årets uppgång på de finansiella marknaderna. Utfallet för motsvarande period föregående år var minus 80,8 miljoner kronor.

För helåret bedöms resultatet efter finansiella poster uppgå till 186,2 miljoner kronor, vilket är 5,8 miljoner kronor bättre än budgeterat.

5.3.1.2 Balanskravsutredning helårsprognos

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren.

Prognosen för årets balanskravsresultat visar på ett resultat som uppgår till 247,9 miljoner kronor vilket därmed skulle leva upp till lagens krav om ekonomi i balans.

Region Värmland förfogar över en resultatutjämningsreserv (RUR) på 516,8 miljoner kronor som efter regionfullmäktiges beslut kan nyttjas enligt fastställt Reglemente för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Reservering till resultatutjämningsreserv får göras om resultatet efter justeringar överstiger 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag.

Det prognostiserade helårsresultatet för 2021 efter balanskravsjusteringar uppgår till 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Balanskravsutredning per 31 augusti redovisas i resultaträkningens not 11.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen visas nedan.

Balanskravsutredning (mnkr)	Prognos
2021	Helår
Periodens resultat	186,2
- samtliga realisationsvinster anläggningstillgångar	0,0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	61,7
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar	247,9
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0
Årets balanskravsresultat	247,9
balanskravsunderskott från tidigare år	0,0
Balanskravsresultat	247,9

5.3.2 Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader uppgick till 6 443,1 miljoner kronor, vilket var 255,3 miljoner kronor (4,1 procent) högre än motsvarande period föregående år.

Periodens budgeterade nettokostnader var 6 455,7 miljoner kronor.

Verksamhetens nettokostnader, perioden (mnkr och %)						
	Utfall perioden 2021	Utfall perioden 2020	Utveckling mnkr	Utveckling %	Budget perioden 2021	Utfall jämfört budget
Period: januari-augusti						
Verksamhetens intäkter	1 616,2	1 223,4	392,7	32,1%	1 202,3	413,9
Personalkostnader	-4 141,0	-3 673,0	468,0	12,7%	-3 636,8	-504,2
Köp av verksamhet	-1 298,1	-1 246,1	52,0	4,2%	-1 305,2	7,1
Verksamhetsanknutna tjänster	-218,2	-197,2	21,0	10,6%	-112,4	-105,8
Läkemedel	-771,0	-752,9	18,1	2,4%	-803,4	32,4
Material och varor	-375,5	-318,4	-57,1	17,8%	-355,6	-19,9
Lämnade bidrag	-193,0	-162,2	30,9	19,1%	-189,5	-3,6
Övriga verksamhetskostnader	-785,8	-786,6	-0,9	-0,1%	-963,6	177,7
Avskrivningar	-276,6	-274,6	2,0	0,7%	-291,7	15,1
Verksamhetens nettokostnader	-6 443,1	-6 187,8	255,3	4,1%	-6 455,7	12,7

Nettokostnaderna bedöms uppgå till 10 045,7 miljoner kronor vid årets slut, vilket är 200,7 miljoner kronor högre än budget.

Verksamhetens nettokostnader, helåret (mnr)			
	Prognos helåret 2021	Budget helåret 2021	Prognos jämfört budget
Verksamhetens intäkter	2 403,4	1 816,8	586,6
Personalkostnader	-6 255,0	-5 637,1	-617,9
Köp av verksamhet	-2 012,2	-1 957,9	-54,3
Verksamhetsanknutna tjänster	-348,4	-169,1	-179,3
Läkemedel	-1 138,6	-1 181,8	43,2
Material och varor	-568,3	-533,6	-34,7
Lämnade bidrag	-279,8	-291,4	11,6
Övriga verksamhetskostnader	-1 407,8	-1 445,6	37,8
Avskrivningar	-438,9	-445,2	6,2
Verksamhetens nettokostnader	-10 045,7	-9 845,0	-200,7

5.3.3 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 616,2 miljoner kronor, vilket är 392,7 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Detta berodde främst på ökade riktade statsbidrag och kostnadsersättningar samt ökade intäkter för patientavgifter inom hälso- och sjukvården och folktandvården. Biljettintäkter inom kollektivtrafiken har däremot minskat jämfört med samma period förra året.

Intäkter för patient- och trafikantavgifter uppgick till 258,3 miljoner kronor, vilket är 9,7 miljoner kronor högre än motsvarande period förra året.

Försäljning av material och tjänster uppgick till 144,6 miljoner kronor, vilket är 25,2 miljoner kronor högre än samma period förra året. Ökningen berodde främst på ökad uthyrning av lokaler inom Regionfastigheter.

Erhållna bidrag uppgick till 824,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 346,2 miljoner kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Riktade statsbidrag uppgick till 758,7 miljoner kronor, vilket var en ökning med 365,0 miljoner kronor. Ökningen berodde främst på riktade bidrag för insatser orsakade av coronapandemin.

Periodens budgeterade intäkter var 1 202,3 miljoner kronor.

För helåret bedöms intäkterna uppgå till 2 403,4 miljoner kronor, vilket är 586,6 miljoner kronor högre än budgeterat. Detta beror främst på högre statsbidrag än planerat.

5.3.4 Verksamhetens kostnader

5.3.4.1 Personal

Personalkostnaderna uppgick till 4 141,0 miljoner kronor, vilket är 468,0 miljoner kronor (12,7 procent) högre än motsvarande period föregående år.

Lönekostnaderna (exklusive sociala avgifter) uppgick till 2 535,3 miljoner kronor, vilket är 159,8 miljoner kronor (6,7 procent) högre än motsvarande period föregående år.

Pensionskostnaderna (exklusive löneskatt och finansiella kostnader) uppgick till 658,6 miljoner kronor, vilket är 218,0 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. I periodens kostnader ingår extra pensionskostnader som är en följd av att SKR:s RIPS kommitté fattat beslut om ett ändrat livslängdsantagande i Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). Dessa kostnader uppgår sammantaget till 229,7 miljoner kronor där 184,8 miljoner kronor redovisats som pensionskostnader och 44,9 miljoner kronor som särskild löneskatt.

Sociala avgifter och löneskatt uppgick till 915,9 miljoner kronor, vilket är 86,2 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år.

Vid analys av personalkostnader bör även kostnader för inhyrd personal beaktas. Se vidare avsnitt Verksamhetsanknutna tjänster samt inhyrd personal.

Periodens budgeterade personalkostnader var 3 636,8 miljoner kronor.

För helåret bedöms personalkostnaderna uppgå till 6 255,0 miljoner kronor, vilket är 617,9 miljoner kronor högre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på ett ändrat livslängdsantagande för regionens pensionsåtagande samt vård och utredning av patienter med Covid-19. Vaccination av befolkningen är också en orsak till avvikelsen samt den kökortning som görs inom hälso- och sjukvården.

5.3.4.2 Köp av verksamhet

Kostnaderna för köp av verksamhet uppgick till 1 298,1 miljoner kronor, vilket är 52,0 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Ökningen berodde främst på köpt vård.

Periodens budgeterade kostnader var 1 305,2 miljoner kronor.

För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 2 012,2 miljoner kronor, vilket är 54,3 miljoner kronor högre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på köpt vård.

5.3.4.3 Verksamhetsanknutna tjänster och inhyrd personal

Kostnaderna för verksamhetsanknutna tjänster uppgick till 218,2 miljoner kronor, vilket är 21,0 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Ökningen berodde på många olika poster, bland annat laboratorie- och röntgentjänster.

Kostnaderna för inhyrd personal uppgick till 106,8 miljoner kronor, vilket var 0,2 miljoner kronor (0,2 procent) lägre än motsvarande period föregående år. Kostnaden för inhyrd personal avsåg inhyrda läkare 102,2 miljoner kronor, sjuksköterskor 1,3 miljoner kronor samt lärare 3,3 miljoner kronor.

Periodens budgeterade kostnader för verksamhetsanknutna tjänster var 112,4 miljoner kronor. För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 348,4 miljoner kronor, vilket är 179,3 miljoner kronor högre än budgeterat. Avvikelsen beror på hälso- och sjukvårdens budgeteringsmodell för inhyrd personal.

Periodens budgeterade kostnader för inhyrd personal var 10,9 miljoner kronor. För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 181,3 miljoner kronor, vilket är 164,6 miljoner kronor högre än budgeterat. Hälso- och sjukvården budgeterar stora delar av sin bemanning inom kostnadsområdet personal, då avsikten är att sträva mot ett oberoende av hyrläkare.

5.3.4.4 Läkemedel

Kostnaderna för läkemedel uppgick till 771,0 miljoner kronor, vilket är 18,1 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Ökningen berodde främst på nya onkologiska läkemedel både inom förmåns- och rekvisitionsläkemedel.

Periodens budgeterade kostnader för läkemedel var 803,4 miljoner kronor.

För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 1 138,6 miljoner kronor, vilket är 43,2 miljoner kronor lägre än budgeterat.

5.3.4.5 Material och varor

Kostnaderna för material och varor uppgick till 375,5 miljoner kronor, vilket var 57,1 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Ökningen berodde främst på skyddsutrustning och analysmaterial till följd av coronapandemin.

Periodens budgeterade kostnader för material och varor var 355,6 miljoner kronor.

För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 568,3 miljoner kronor, vilket är 34,7 miljoner kronor högre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på inköp av analysmaterial för provtagning av Covid-19, samt smittskyddsmaterial.

5.3.4.6 Lämnade bidrag

Kostnaderna för lämnade bidrag uppgick till 193,0 miljoner kronor, vilket var 30,9 miljoner kronor högre

än motsvarande period föregående år. Ökningen berodde främst på utbetalda bidrag inom kultur samt driftsbidrag till flygplatsen.

Periodens budgeterade kostnader för lämnade bidrag var 189,5 miljoner kronor.

För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 279,8 miljoner kronor, vilket är 11,6 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på bidrag för regionala projekt som inte betalats ut.

5.3.4.7 Övriga verksamhetskostnader

Övriga verksamhetskostnader består av lokal- och fastighetskostnader, reparation och underhåll, leasing av fordon, transporter, post- och telekostnader, försäkringar och övriga kostnader.

Kostnaderna uppgick till 785,8 miljoner kronor, vilket var 0,9 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år.

Periodens budgeterade kostnader var 963,6 miljoner kronor.

För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 1 407,8 miljoner kronor, vilket är 37,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Den främsta anledningen till att kostnaden bedöms bli lägre än budgeterat beror på att kommande utvecklingsarbeten inte beräknas starta som planerat.

5.3.5 Avskrivningar

Kostnaderna uppgick till 276,6 miljoner kronor, vilket var 2,0 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år.

Periodens budgeterade kostnader var 291,7 miljoner kronor.

För helåret bedöms kostnaderna uppgå till 438,9 miljoner kronor, vilket är 6,2 miljoner kronor lägre än budgeterat.

5.3.6 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning var sammantaget 3,8 procent högre än motsvarande period föregående år.

Skatteintäkterna uppgick till 4 718,8 miljoner kronor, vilket var 176,3 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Region Värmland använder skatteprognoser från SKR. Ökningen berodde på att SKR i sin skatteprognos bedömer att konjunkturen återhämtar sig tidigare än väntat.

Periodens budgeterade skatteintäkter var 4 568,7 miljoner kronor.

För helåret bedöms skatteintäkterna uppgå till 7 062,0 miljoner kronor, vilket är 209,0 miljoner kronor högre än budgeterat. Budgetavvikelsen beror på att SKR i sin skatteprognos gjort bedömningen att skatteunderlaget har reviderats upp till följd av en snabbare och starkare återhämtning från coronapandemin och dess effekter på ekonomin.

Generella statsbidrag och utjämning uppgick till 2 122,1 miljoner kronor, vilket var 76,1 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Ökningen berodde framför allt på högre intäkter i utjämningsystemet samt högre läkemedelsbidrag.

Periodens budgeterade intäkter för generella statsbidrag och utjämning var 2 126,0 miljoner kronor.

För helåret bedöms generella statsbidrag och utjämning uppgå till 3 184,0 miljoner kronor, vilket är 5,0 miljoner kronor lägre än budgeterat.

5.3.7 Finansiella intäkter och kostnader

Regionen redovisar ett finansnetto före realiserade värdeförändringar på finansiella omsättningstillgångar på plus 8,6 miljoner kronor, vilket är 45,8 miljoner kronor bättre än motsvarande period föregående år. För helåret 2021 bedöms finansnettot bli minus 14,2 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Finansiella intäkter uppgick till 53,5 miljoner kronor vilket är 25,0 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år.

Periodens budgeterade intäkter var 35,3 miljoner kronor. För helåret 2021 bedöms intäkterna bli 54,1 miljoner kronor, vilket är 1,1 miljoner kronor högre än budget.

Finansiella kostnader uppgick till 45,0 miljoner kronor vilket var 20,9 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år. Skillnaden jämfört med föregående år berodde på lägre finansiella kostnader för pensionskulden och lägre räntekostnader för upplåning.

Periodens budgeterade kostnader var 46,5 miljoner kronor. För helåret 2021 bedöms kostnaderna uppgå till 68,3 miljoner kronor, vilket är 1,4 miljoner kronor lägre än budgeterat.

5.3.8 Pensionsmedelsförvaltning

Värdepapper som fanns i pensionsmedelsförvaltningen vid periodens slut hade ett anskaffningsvärde motsvarande 3 792,4 miljoner kronor och ett marknadsvärde på 5 151,0 miljoner kronor. Bokfört värde var 5 151,0 miljoner kronor.

Vid periodens slut var marknadsvärdet på de värdepapper som fanns i pensionsmedelsförvaltningen fördelat på 60 procent aktier och 40 procent räntebärande värdepapper. Enligt Region Värmlands riktlinjer får andelen aktier uppgå till högst 70 procent av förvaltad belopp. Portföljens totala avkastning under 2021 har varit plus 16,4 procent.

Tabellen nedan visar totalportföljens, samt de underliggande tillgångsslagens, utveckling under den senaste perioden samt utvecklingen över längre tidsperioder i förhållande till sina jämförelseindex enligt placeringspolicyn. *Avkastning på årsbasis sedan start.

	Senaste månaden	Innev år	12 mån	5 år ⁴	Sedan start ⁴	Vol	TE	Start-datum ⁴
Totalportföljen	1,1%	16,4%	24,3%	9,8%	8,1%	8,2%	2,0%	2010/01
Index¹	1,1%	14,4%	20,6%	9,7%	8,6%	6,8%	--	
Svenska Aktier	0,1%	27,7%	41,3%	16,5%	13,8%	14,9%	2,6%	2009/09
SIX PRX	0,5%	32,2%	46,7%	17,7%	14,9%	13,3%	--	
Peer group	0,5%	27,2%	40,5%	15,2%	13,2%	16,1%	2,4%	
Globala Aktier	2,3%	21,5%	29,4%	15,5%	12,8%	11,7%	2,7%	2008/12
MSCI World	2,8%	23,8%	29,7%	15,0%	13,2%	11,9%	--	
Peer group	2,5%	22,3%	28,4%	12,5%	11,3%	11,9%	2,1%	
Tillväxtmarknader	3,1%	11,6%	24,2%	9,9%	7,2%	12,7%	3,5%	2010/03
MSCI EM	3,0%	8,0%	21,1%	10,6%	7,2%	13,9%	--	
Peer group	2,2%	9,4%	22,7%	9,5%	6,3%	13,9%	2,2%	
Räntor	-0,1%	0,1%	0,7%	1,0%	2,8%	1,8%	0,5%	2009/09
SHB All Bond ²	-0,2%	-0,2%	0,1%	0,5%	2,5%	2,1%	--	
Peer group	-0,2%	-0,3%	0,1%	0,4%	2,2%	2,0%	0,5%	
Alternativa Räntor	0,5%	3,1%	5,6%	2,5%	2,8%	3,3%	--	2012/01
SSVX 3M	0,0%	-0,1%	-0,2%	-0,5%	-0,1%	--	--	
Alt. investeringar ³	1,4%	9,2%	13,8%	--	7,0%	10,2%	--	2018/12
SSVX 3M+2%	0,2%	1,2%	1,8%	--	1,7%	--	--	

¹25% SPRX,
25% MSCIWorld,
10% MSCI EM,
20% SSVX3M+2%
20% SHB All Bond (fr.o.m.
2012-04-01, dessförinnan
OMRX-Total)

²Fr.o.m. 2012-04-01: SHB All
Bond, dessförinnan OMRX-
Total

³Estimat

⁴Avkastning anges på årsbasis för perioder överstigande 12 månader

Se tabell nedan, totalportföljens fördelning mellan aktier och räntebärande värdepapper samt de underliggande tillgångsslagens andel av totalportföljen och dess avvikelse mot beslutade limiter i placeringspolicyn.

	Avvikelse			Limiter enligt placeringspolicy		
	Andel		normal	Min	Normal	Max
	aug-21	dec-20	aug-21			
Svenska aktier	27%	31%	2,4%	0%	25%	35%
Globala aktier	24%	23%	-1,1%	0%	25%	35%
Tillväxtmarknader	9%	10%	-1,2%	0%	10%	20%
Alt. Investeringar	15%	13%	-4,9%	0%	20%	40%
Räntor	25%	23%	4,8%	0%	20%	60%
Aktier	60%	64%	0,1%	40%	60%	70%
Räntor+ Alternativa	40%	36%	-0,1%	30%	40%	60%

5.3.9 Låneskuld och likviditet

Region Värmland hade en lånevolym vid periodens slut på 840,0 miljoner kronor. Kommuninvest i Sverige AB (publ.) stod som långgivare för 840 miljoner kronor.

Regionens upplåning sker till en genomsnittsränta på 0,65 procent. Regionen har i dag räntebindningsavtal om totalt 550 miljoner kronor. Syftet med räntebindningsavtalen är att skapa framförhållning när det gäller en ränteuppgångs påverkan på regionens ekonomi samt att skapa ökad flexibilitet i den löpande skuldförvaltningen för beslutade investeringar.

Region Värmland hade vid månadens utgång 1 268,7 miljoner kronor i likvida medel på Nordea Bank AB (publ.).

BASFAKTA OCH NYCKELTAL

	Finanspolicy (tillåten variation)	2021-08-31	2020-12-31
Lånevolym (tkr)		840 000	1 044 000
Swapvolym (tkr)		550 000	550 000
Räntekostnad (momentan, tkr)		5 424	5 401
Snittränta (momentan)		0,65%	0,52%
Genomsnittlig lånemarginal		0,2%	0,2%
Återstående räntebindningstid	2,5 år (1,5-5 år)	2,0	2,0
Återstående konverteringstid		1,6	1,9
Andel justering inom 12 mån	40% (30-50%)	35%	47%
Andel lån med förfall inom 12 mån		38%	50%
Marknadsvärde skuldportfölj (tkr)		849 831	1 058 159
Differens, Marknadsvärde skuldportfölj - Nominellt belopp (tkr)*		-9 831	-14 159

*=negativt tal innebär realiserad skuld och positivt tal realiserad fordrad i derivatportföljen (ackumulerat)

6 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin är den händelse som påverkat Region Värmland kraftigast avseende verksamhetsförändring jämfört med planerad verksamhet i landstingets och regionens historia. De första åtta månaderna av 2021 har starkt präglats av pandemin och dess effekter. Region Värmland har under perioden januari – augusti kontinuerligt befunnit sig i förstärknings- eller stabsläge.

Landets regioner fick i uppdrag att så skyndsamt som möjligt erbjuda den vuxna befolkningen en första dos vaccin mot covid-19. Detta beskrevs i den överenskommelse om mål, ansvar, roller och finansiering som tecknades mellan regeringen och SKR i december 2020. I Region Värmland organiserades arbetet i en tillfällig regional vaccinationsenhet dit resurser knöts för vaccinationsbokning via webb eller telefon, medicinska bedömningar, logistik och transporter samt ordination och administration av vaccindoserna. Arbetet lokaliserades till 12 platser geografiskt utspridda i länet samt på de tre sjukhusen. Ungefär 500 personer har anställts och i olika omfattning arbetat i uppdraget.

De nationella riktlinjerna gällande att resa med kollektivtrafik under januari till augusti 2021 har utgått från att individen bör undvika att åka med kollektivtrafik där platsbiljett inte erbjuds. I början av januari infördes en rekommendation om att använda munskydd vid resa med kollektivtrafiken under vissa tider på vardagarna då många reser.

Under våren gick folkhögskolorna och studieförbunden i Värmland över till distansundervisning och kulturevenemang ställdes in. Det innebar också att verksamheterna, där det var möjligt, följde rekommendationen att personal arbetar hemifrån. Omställningen till distansundervisning har för både personal och studerande inneburit nya arbetsmetoder och mötesformer, nya pedagogiska grepp, inköp av och test av ny teknik. Region Värmlands folkhögskolor har genom ett stort omställningsarbete på ett bra sätt anpassat sin verksamhet till nationella och regionala riktlinjer för att förebygga smittspridningen och folkhögskoleverksamheten utvecklas i enlighet med de strategiska målen.

Värmlands kulturliv har drabbats av allvarliga konsekvenser i och med rådande pandemi, då kulturverksamheterna fortsatt tvingades ställa in och ställa om sin verksamhet, och att kulturutbudet varit begränsat både till omfattningen och variationsrikedomen. Inte minst gäller det scenkonstproduktioner och musikarrangemang.

När det gäller folkhälsan finns ännu inga befolkningsundersökningar som kan jämföra före, under och efter pandemin, men folkhälsan har påverkats negativt av de smittbegränsande åtgärderna. Även oro och vårdskulder under pandemin har påverkat folkhälsan.

Alla verksamheter i Region Värmland har påverkats av pandemin, mer eller mindre. Verksamheter och resurser har styrts om och omprioriteringar har skett. Liksom förra året har nämndsammanträden och möten genomförts digitalt under perioden. Sjukfrånvaron är fortsatt högre i många delar av organisationen jämfört med tidigare år. Utbildningar och möten, liksom övriga nätverk och utbildningar, har till största delen genomförts digitalt under perioden.

7 Finansiella rapporter

7.1 Resultaträkning

Resultaträkning, perioden (mnkr)					
		Budget perioden 2021	Utfall perioden 2021	Awikelse	Utfall perioden 2020
Period: januari-augusti	Not				
Verksamhetens intäkter	2	1 202,3	1 616,2	413,8	1 223,4
Verksamhetens kostnader	3, 4	-7 366,3	-7 782,6	-416,3	-7 136,5
Avskrivningar	5	-291,7	-276,6	15,1	-274,6
Verksamhetens nettokostnader		-6 455,7	-6 443,1	12,7	-6 187,8
Skatteintäkter	6	4 568,7	4 718,8	150,1	4 542,5
Generella statsbidrag och utjämnning	7	2 126,0	2 122,1	-3,9	2 046,0
Verksamhetens resultat		238,9	397,8	158,9	400,6
Finansiella intäkter	8	35,3	53,5	18,2	28,6
Finansiella kostnader	9	-46,5	-45,0	1,5	-65,8
Resultat före orealiserade finansiella poster		227,8	406,4	178,6	363,4
Orealiserad vinst/förlust finansiella oms.tillgångar	10	-	644,7	644,7	-80,8
Resultat efter finansiella poster		227,8	1 051,1	823,3	282,6
Periodens resultat	11	227,8	1 051,1	823,3	282,6

Resultaträkning, helåret (mnkr)			
	Prognos helåret 2021	Budget helåret 2021	Prognos jämfört budget
Verksamhetens intäkter	2 403,4	1 816,8	586,6
Verksamhetens kostnader	-12 010,1	-11 216,6	-793,5
Avskrivningar	-438,9	-445,2	6,2
Verksamhetens nettokostnader	-10 045,7	-9 845,0	-200,7
Skatteintäkter	7 062,0	6 853,0	209,0
Generella statsbidrag och utjämnning	3 184,0	3 189,0	-5,0
Verksamhetens resultat	200,3	197,0	3,3
Finansiella intäkter	54,1	53,0	1,1
Finansiella kostnader	-68,3	-69,7	1,4
Resultat före orealiserade finansiella poster	186,2	180,3	5,8
Orealiserad vinst/förlust finansiella oms.tillgångar	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	186,2	180,3	5,8
Resultat	186,2	180,3	5,8

7.2 Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	2021-08-31	2020-12-31
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Medicintekniska informationssystem	0,1	0,3
Materiella anläggningstillgångar		
Mark och byggnader	2 725,3	2 802,0
Maskiner och inventarier	590,3	633,0
Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier, andelar och bostadsrätter	137,8	129,9
Långfristiga fordringar	23,0	8,4
Summa anläggningstillgångar	3 476,5	3 573,6
Omsättningstillgångar		
Förråd	8,2	8,2
Kortfristiga fordringar	513,9	801,7
Kortfristiga placeringar	5 151,0	4 215,0
Kassa och bank	1 271,7	1 103,2
Summa omsättningstillgångar	6 944,8	6 128,2
Summa tillgångar	10 421,3	9 701,8
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital		
Periodens resultat	1 051,1	777,6
Resultatutjämningsreserv	516,8	516,8
Övrigt eget kapital	2 278,4	1 500,8
Summa eget kapital	3 846,3	2 795,2
Avsättningar		
Avsättningar pensioner	3 868,3	3 475,0
Övriga avsättningar	0,0	1,7
Summa avsättningar	3 868,3	3 476,7
Skulder		
Långfristiga skulder	542,5	542,7
Kortfristig skulder	1 844,1	2 365,2
Kortfristig upplåning	320,0	522,0
Summa skulder	2 706,6	3 429,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	10 421,3	9 701,8

7.3 Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Vid upprättandet av denna delårsrapport har samma redovisningsprinciper tillämpats som i senaste årsredovisningen.

Not 2. Verksamhetens intäkter (mnr)

Period: jan-aug	2021	2020
Patient- och trafikantavgifter	258,3	248,6
Försäljning av verksamhet	354,3	353,4
Försäljning av material och tjänster	144,6	119,4
Erhållna bidrag	824,7	478,5
Övriga intäkter	34,3	23,5
Summa	1 616,2	1 223,4

Not 3. Verksamhetens kostnader (mnr)

Period: jan-aug	2021	2020
Löner	-2 535,3	-2 375,5
Pensionskostnader	-658,6	-440,6
Sociala avgifter och löneskatt	-915,9	-829,7
Övriga personalkostnader	-31,2	-27,2
Summa personalkostnader	-4 141,0	-3 673,0
Köp av verksamhet	-1 298,1	-1 246,1
Verksamhetsanknutna tjänster	-218,2	-197,2
Läkemedel	-771,0	-752,9
Material och varor	-375,5	-318,4
Lämnade bidrag	-193,0	-162,2
Övriga verksamhetskostnader	-785,8	-786,6
Summa	-7 782,6	-7 136,5

Not 4. Jämförelsestörande poster (mnr)

Period: jan-aug	2021	2020
Pensionskostnader	184,8	0,0
Särskild löneskatt	44,9	0,0
Summa	229,7	0,0

SKR:s RIPS-kommitté har fattat beslut om ett ändrat livslängdsantagande i *Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS)*.

Not 5. Avskrivningar (mnkr)		
Period: jan-aug	2021	2020
Immateriella anläggningstillgångar	-0,3	-0,3
Byggnader och mark	-159,2	-160,9
Inventarier och maskiner	-117,2	-113,4
Summa	-276,6	-274,6
Not 6. Skatteintäkter (mnkr)		
Period: jan-aug	2021	2020
Prel. regional kommunalskatt	4 606,9	4 614,0
Prel. slutavräkn. innevarande år	80,5	-38,1
Slutavräknin. dif. föregående år	31,4	-33,4
Summa	4 718,8	4 542,5
Not 7. Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)		
Period: jan-aug	2021	2020
Inkomstutjämningsbidrag	1 022,4	986,7
Regleringsbidrag	130,7	0,0
Kostnadsutjämningsbidrag	331,4	320,7
Regleringsavgift	0,0	-44,9
Statsbidrag för läkemedelsförmån	637,6	594,1
Statsbidrag tillfälligt stöd för flyktingsituationen	0,0	11,6
Statsbidrag stärka välfärden	0,0	177,8
Summa	2 122,1	2 046,0
Not 8. Finansiella intäkter (mnkr)		
Period: jan-aug	2021	2020
Ränteintäkter	0,4	0,5
Realisationsvinster värdepapper	51,7	26,2
Övriga finansiella intäkter	1,4	1,9
Summa	53,5	28,6
Not 9. Finansiella kostnader (mnkr)		
Period: jan-aug	2021	2020
Räntekostnader	-4,0	-6,4
Räntedel i årets pensionskostnad	-31,9	-46,6
Räntedel i årets löneskattkostnad	-7,7	-11,3
Övriga finansiella kostnader	-1,4	-1,5
Summa	-45,0	-65,8

Not 10. Orealiserad vinst/förlust finansiella omsättningstillgångar

Period: jan-aug

Orealiserade värdeförändringar på finansiella omsättningstillgångar påverkar regionens resultat med 644,7 miljoner kronor och beror på stora rörelser på de finansiella marknaderna i spåren av coronapandemin.

Not 11. Balanskravsutredning (mnkr)

Period: jan-aug

	2021	2020
Periodens resultat	1 051,1	282,6
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-706,4	38,4
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	61,7	42,4
Periodens resultat efter balanskravsj.	406,4	363,4
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Balanskravsresultat	406,4	363,4

Not 12. Ansvarförbindelser (mnkr)

	2021-08-31	2020-12-31
Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	4 888,2	4 892,7
Proprieborgen AB Transitio	368,0	379,2
Borgensåtagande Bussfastigheter i Kristinehamn AB	17,1	19,0

Inga väsentliga förändringar har skett av övriga ansvarförbindelser eller solidariska borgensåtaganden som fanns redovisade i senaste årsredovisningen.

Not 13. säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten

Period: jan-aug

Nämnderna har inte identifierat några säsongsvariationer och/eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten under perioden.

8 Drift- och investeringsredovisning

8.1 Driftredovisning

Regionfullmäktige har beslutat om budgetramar för Region Värmlands nämnder. Budgetramarna avser nettokostnader. Nettokostnaden består av verksamhetens kostnader och avskrivningar minus verksamhetens intäkter.

8.1.1 Redovisningsprinciper internredovisning

Driftredovisningen är upprättad med ett pålägg för kollektivavtalad pension och avtalsförsäkringar utifrån den anställdes ålder samt internränta för kapitalkostnader. Pålägget följer SKR:s rekommendationer.

Driftredovisning, perioden (Nettokostnad, mnkr)			
	Utfall perioden 2021	Budget perioden 2021	Utfall jämfört budget
Period: januari-augusti			
Regionstyrelsen	-1 144,0	-1 088,3	-55,7
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-4 678,1	-4 729,8	51,7
Regional utvecklingsnämnd	-34,1	-42,4	8,2
Kultur- och bildningsnämnd	-90,3	-98,2	8,0
Kollektivtrafiknämnd	-488,9	-486,7	-2,2
Hjälpmedelsnämnd	-1,6	-2,1	0,5
Patientnämnd	-2,3	-3,1	0,8
Kost- och servicenämnd	-0,5	-0,6	0,1
Revision (ej nämnd)	-3,3	-4,6	1,3
Verksamhetens nettokostnader	-6 443,1	-6 455,7	12,7

Driftredovisning, helåret (Nettokostnad, mnkr)			
	Prognos helåret 2021	Budget helåret 2021	Prognos jämfört budget
Regionstyrelsen	-1 771,4	-1 652,2	-119,2
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-7 274,9	-7 224,9	-50,0
Regional utvecklingsnämnd	-71,0	-72,4	1,4
Kultur- och bildningsnämnd	-148,6	-151,0	2,4
Kollektivtrafiknämnd	-764,6	-728,4	-36,2
Hjälpmedelsnämnd	-2,8	-3,4	0,6
Patientnämnd	-4,5	-4,7	0,3
Kost- och servicenämnd	-0,9	-0,9	0,0
Revision (ej nämnd)	-7,0	-7,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-10 045,7	-9 845,0	-200,7

8.2 Nämndanalyser

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen visade ett underskott på 55,7 miljoner kronor. Underskottet beror till största del av ökade pensionskostnader som är en följd av att SKR:s RIPS kommitté fattat beslut om ett ändrat livslängsantagande i Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). Samtidigt har budgetmedel till regiondirektörens och regionstyrelsens förfogande inte utnyttjats.

För helåret beräknas ett underskott på 119,2 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden visade ett överskott på 51,7 miljoner kronor. Detta berodde främst på ökade riktade statsbidrag och kostnadsersättningar.

För helåret beräknas ett underskott på 50,0 miljoner kronor. Underskottet beror på antaganden om att pandemin avtar stegvis och att den uppskjutna vården kan börja åtgärdas med kökortningsinsatser i egen verksamhet och genom köp av vård hos andra vårdgivare.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden visade ett överskott på 8,2 miljoner kronor. Överskottet beror huvudsakligen på ej utnyttjade projektmedel före regionbildningen. För helåret beräknas ett överskott på 1,4 miljoner kronor. Nämnden hanterar även statliga medel som inte ingår inom nämndens nettokostnadsram.

Kultur- och bildningsnämnden

Kultur- och bildningsnämnden visade ett överskott på 8,0 miljoner kronor. Överskottet berodde till största del på högre statsbidrag än planerat samt ej beslutade bidragsutbetalningar. För helåret beräknas ett överskott på 2,4 miljoner kronor. Överskottet i delåret kommer att reduceras på grund av bidragsutbetalningar.

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämnden visade ett underskott på 2,2 miljoner kronor. Coronapandemin är den största orsaken till avvikelser mot budget i balans. Biljettintäkter och intäkter för färdtjänst minskade på grund av coronapandemin. Nämnden erhöll bidrag för skyndsamma transporter avseende 2020 under perioden. Efterfrågan på färdtjänstresor minskade och planerade aktiviteter senarelades på grund av coronapandemin.

För helåret beräknas ett underskott på 36,2 miljoner kronor. Under hösten förväntas biljettintäkter fortsatt bli lägre samtidigt som ett bidrag från Trafikverket erhålls. Kostnaderna för indexutveckling som styr trafikavtalens kostnadsuppräknning förväntas öka och kostnaden för sjukresor då covidanpassade resor är fler än förväntat.

Hjälpmedelnsnämnden

Hjälpmedelnsnämnden visade ett överskott på 0,5 miljoner kronor. Överskottet berodde till största delen på inställda utbildningar och nätverk vilket fått till följd att kostnaderna för resor, boende och deltagaravgifter minskat under året. För helåret beräknas ett överskott på 0,6 miljoner kronor.

Patientnämnden

Patientnämnden visade ett överskott på 0,8 miljoner kronor. Överskottet berodde på effekter i samband med coronapandemin. Förändrad inriktning gällande tjänstresor och möten har gett minskade rese- och konferenskostnader. För helåret beräknas ett överskott på 0,3 miljoner kronor.

Kost- och servicenämnden

Kost- och servicenämnden visade ett överskott på 0,1 miljoner kronor. Helårsprognosen är i linje med budget.

8.3 Investeringsredovisning

Nedan redovisas utgifter för periodens investeringar i mark, byggnader, maskiner, inventarier och immateriella tillgångar. Redovisningen innehåller både återinvesteringar och nyinvesteringar. Återinvesteringarnas syfte är att bibehålla ursprunglig status på de investeringar som finns. Löpande återinvesteringar hanteras och beslutas i respektive område eller motsvarande verksamhet. Nyinvesteringar är investeringar vilka innebär ny funktionalitet för olika verksamheter.

Investeringsutrymme enligt fullmäktigebeslut 2021 (mnkr)			
	Utfall	Beslutad	Prognos
Period: januari-augusti	perioden	Ram	Helåret
Investeringsslag	2021	2021	2021
Återinvesteringar	90,2	210,0	180,0
<i>varav mark och byggnader</i>	24,7		
<i>varav maskiner, inventarier och immateriella</i>	65,5		
Nyinvesteringar	66,6	421,0	130,0
<i>varav mark och byggnader</i>	57,1		
<i>varav maskiner, inventarier och immateriella</i>	9,5		
Summa	156,8	631,0	310,0

Regionfullmäktige beslutade för 2021 om ett utrymme för investeringar på 631,0 miljoner kronor. Av dessa avsåg 421,0 miljoner kronor redan beslutade och pågående investeringar samt nyinvesteringar. Resterande 210,0 miljoner kronor avsåg återinvesteringar.

Under perioden har regionen investerat för 156,8 miljoner kronor, där 81,8 miljoner kronor avsåg byggnader, mark och byggnadsinventarier till egna fastigheter. Resterande investeringar avsåg maskiner, inventarier och fordon med mera och uppgick till 75,0 miljoner kronor.

Utgifterna för nyinvesteringar i mark och byggnader uppgick till 24,7 miljoner kronor. Under perioden har inga nyinvesteringar avslutats.

Den pågående pandemin har fått till följd att resurser har flyttats från planerade investeringar till mer akuta arbeten vilket innebär att investeringar har flyttats framåt i tiden, detta gäller både återinvesteringar och nyinvesteringar. Överklagandet av upphandlingen av det stora nybyggnadsprojektet på CSK innebär att projektstarten förskjutits. Prognosen för investeringsutgiften 2021 sänks från beslutade 631,0 miljoner kronor till 310,0 miljoner kronor.

9 Budgetväxlingar

	RS	HSN	RUN	KBN	KTN	HMN	PN	KSN	Revisi on	
Ingående ram 2021	1 906 849	6 974 794	73 00 8	149 3 25	724 9 83	3 402	4 730	909	7 000	9 845 000
Digitalisering, e- tjänsteportal för kollektivtrafiken	-2 800				2 800					
Kostnad för svenskt ambulansflyg	-2 210	2 210								
Läkemedelsbudget en sänks för regionhälsan	-26	26								
Nämndsekreterarna flyttas ut till verksamhetsområd ena	-2 005	1 005	350		650					
Beslut från RF 8/12-20 flyttar regionservice till hälso- och sjukvården	-248 479	248 4 79								
Återväxling justering av 2075 tf växling	-1 000			1 000						
Förstärkningsbidrag Örebro länseskogsskola Gammelkroppa	-650			650						
Omfördelning, rättning av tidigare växling gällande Regionservice	500	-500								
Säkerhetssamordn are rättspsyk flyttas till säkerhet och beredskap	780	-780								
Del av tjänst, säkerhet och beredskap flyttas till säkerhet och beredskap	350	-350								
Växling lönekostnader ekonomistateg från RUN till RS	913		-913							
Summa utgående budgetram, 2021	1 652 222	7 224 884	72 44 5	150 9 75	728 4 33	3 402	4 730	909	7 000	9 845 000

